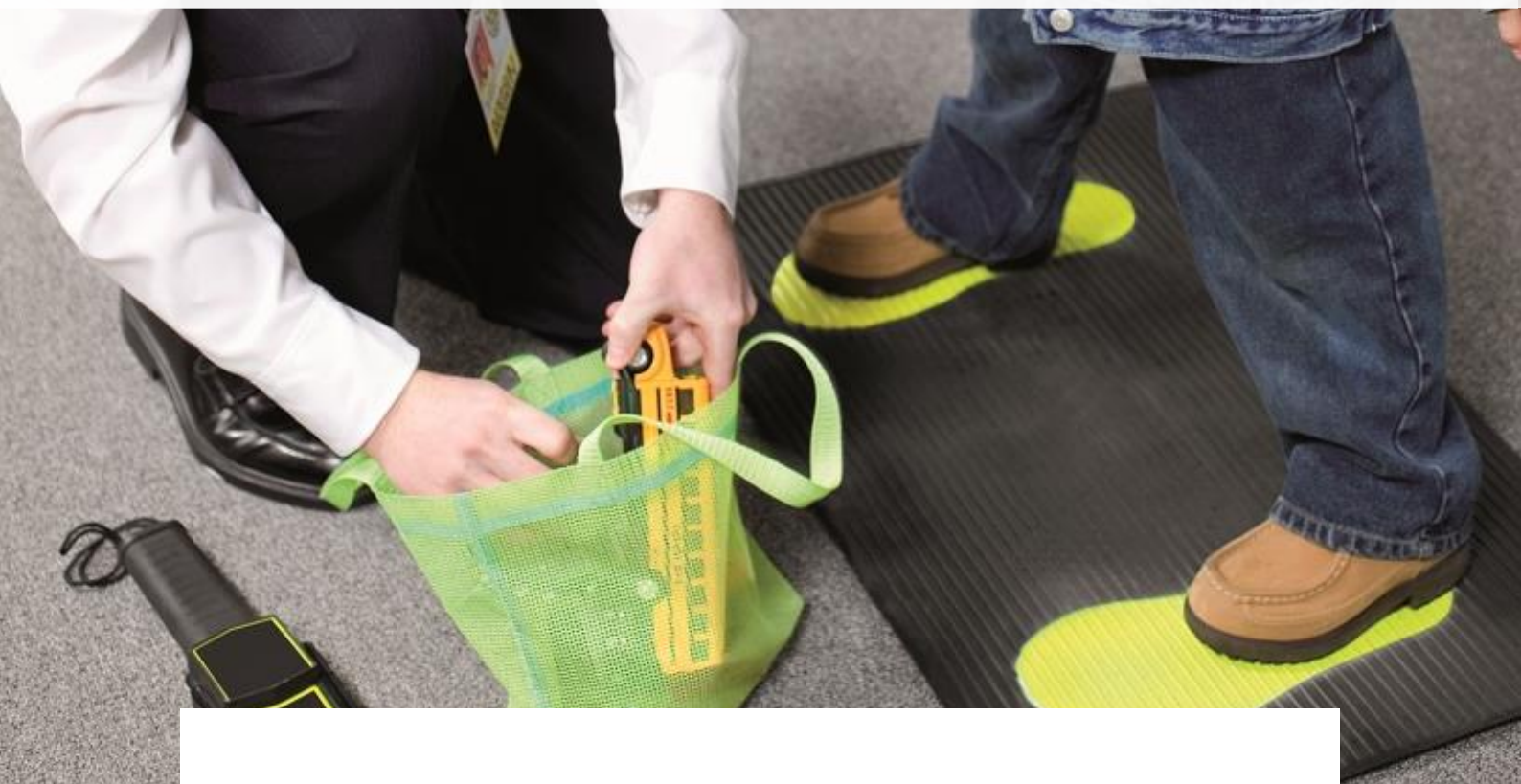

КУПУВАНЕ НА КАЧЕСТВЕНИ ЧАСТНИ УСЛУГИ ЗА СИГУРНОСТ

Confederation of European
Security Services

With Financial Support of
European Commission

Съдържание

Резюме	3
Терминология и дефиниции	5
Глава 1 – Въведение	8
1. Основни цели на Ръководството	8
2. Начин за ползване на Ръководството	9
3. История и основна информация	9
Глава 2 – Защо качеството е важно за теб, Купувача?	16
Глава 3 – Кои са Добрите тръжни практики при частните услуги за сигурност?	21
Глава 4 – Публични търгове за частни услуги за сигурност - Европейско законодателство	26
Глава 5 – Как да се определят критериите за качество при купуване на частни услуги за сигурност?	35
1. Въведение	35
2. Частен охранителен персонал	37
3. Управление на договора	41
4. Дейности по договора	42
5. Договорна инфраструктура	45
6. Доставчикът на частни услуги за сигурност	49
Приложение 1 - Насоки за оценяване: пример за възлагане на обществени поръчки въз основа на критерии за качество.	52
Приложение 2 – Критерии за изключване, подбор и възлагане	65
Приложение 3 – Обявления за обществени поръчки	70

Резюме	Терминология и дефиниции
ГЛАВА 1	ГЛАВА 2
ГЛАВА 3	ГЛАВА 4
ГЛАВА 5	

Резюме

Ръководството "Купуване на качествени частни услуги за сигурност", разработено от Конфедерацията на европейските услуги за сигурност (CoESS) и UNI-Europa с финансовата подкрепа на Европейския съюз, има една основна цел: да подпомага възлагашите органи при участие в тръжни процедури, като се изтъкнат предимствата на избора на качествени доставчици. Накратко, това обяснява защо качеството има значение за Вас, възложителя на частни фирми за услуги за сигурност.

Настоящото Ръководство е опит да се запознае възлагашият орган с необходимите аргументи, според които частни услуги за сигурност трябва да се основават на най-доброто съотношение цена-качество, включително и социалните съображения, за този сектор. Демонстрирана е значимостта на определянето, идентифицирането, търсенето и избирането на най-доброто съотношение цена-качество за частните услуги за сигурност.

Какво представлява най-доброто съотношение цена-качество? Това означава, по-конкретно, че възлагашият орган си осигурява най-добрата сделка в рамките на избраните параметри. Означава също така, че възлагашият орган намира най-ценния баланс и оптимално съчетание между цена и качество, като в същото време се осигурява най-голямата обща полза за възлагашия орган в съответствие с определени потребности и критерии.

Това е особено важно в нашата индустрия, защото секторът на частните услуги за сигурност е много специфичен по своя характер, тъй като се отнася до обезпечаване на сигурността на гражданите и клиентите, и, следователно, трябва да се разграничава от други сектори благодарение на своята общественополезна функция. Поради това подходът за най-доброто съотношение цена-качество е от съществено значение за частните услуги за сигурност и като такъв трябва да бъде основен приоритет за възлагашите органи на този вид услуги.

Това ръководство е лесно за ползване, тъй като главите са независимо организирани и в резюметата се съдържа кратък преглед на всяка глава.

Първа глава се фокусира върху основните цели на ръководството, как да го използвате, и също така включва история и обща информация, тъй като това Ръководство актуализира версията, публикувана за първи път през 1999 г.

Във Втора глава Ръководството представя причините, поради които качеството има значение за възлагашия орган. Описани са 5 ползи от избора на качествен доставчик на сигурност и рисковете от прилагане единствено на принципа най-ниска цена в тръжните процедури.

В Трета глава Ръководството дава насоки за приетите от CoESS и UNI-Europa добри тръжни практики, а именно „какво трябва“ и „какво не трябва“ да се прави при купуване на частни услуги за сигурност.

Четвърта глава представя законодателството на ЕС относно обществените поръчки и кои разпоредби от него се отнасят до частните услуги за сигурност. Законодателството на ЕС е от значение най-вече за публичните възлагашки органи, установени в ЕС или в страна, кандидатстваща за членство. В същото време, публичните възлагашки органи, базирани извън ЕС, или частните възлагашки органи изобщо са насърчавани да използват законодателството на ЕС като източник на вдъхновение при закупуване на частни услуги за сигурност.

Глава 5 е от ключово значение за илюстриране на методиката, по която са разработени критериите за закупуване на качествени частни услуги за сигурност. Тази глава е разработена в подкрепа на възлагашите органи, с критерии за идентифициране на качествени частни услуги за сигурност. По-нататък са разработени подробно някои критерии за качество по отношение на охранители, договорни дейности, оперативно управление, договорна инфраструктура и дружеството за частни услуги за сигурност в качеството на

участник в тръжна процедура.

Приложение 1 представя конкретен пример за начина на провеждане на една цяла тръжна процедура.

И накрая, ръководството е допълнено с онлайн инструмент за потребители, разработен в подкрепа на възлагащите органи при определяне на нуждите им от частни услуги за сигурност.

В този смисъл, Ръководството обхваща всички аспекти на процеса на възлагане на обществена поръчка. Той подпомага възлагащите органи да дефинират тяхното виждане за качество; изготвяне на тръжна документация, в която са отразени тези качествени елементи; сравняване на тръжните оферти с практическия инструмент, разработен като част от това Ръководство, където различни оферти може да се оценяват на базата на първоначално избраните критерии за качество; и накрая, оценка на офертите чрез подбрани критерии за качество, и избор на офертата с най-високо качество до подписването на договора.

Терминология и дефиниции

Трябва да се има предвид, че при определяне на терминологията и дефинициите могат да се ползват и международни, европейски и национални стандарти и етични кодекси на съответните отрасли.

Резервен план: Алтернативен план, който може да се използва, ако нещо се обърка с първоначалния план, например оперативен план или работен график.

Участник в търга: Частни фирми за услуги за сигурност, участващи в частни или публични търгове в или извън Европа.

Възлагач орган (купувач): Организация на тръжна процедура или възложител, който иска да закупи частни услуги за сигурност. В това Ръководство, възлагач орган (купувач) означава потенциални и реални възлагачи органи, дружества, участващи в тръжни процедури и възложители в и извън Европейския съюз, които са в процес на подготовка или в момента закупуват частни услуги за сигурност.

Оперативен план: Представя подробно по какъв начин частни дружества за услуги за сигурност, участващи в търга, възнамеряват да отговорят на посочените в офертата изисквания.

Оценка на мониторинга на изпълнението – направете справка и с КПИ (ключови показатели за изпълнение): Това включва мониторинг и преглед на постигнатите резултати за съответствие с предвидените оперативни изисквания на услугите за сигурност. Оценката включва и предоставянето на обратна връзка от страна на възлагачия орган и охранителите за постигнатото до момента и по какъв начин се извършва работата, както и какви са били необходимите компетенции.

Частно дружество за услуги за

сигурност: Както е определено в стандарта CEN, дружество, което предоставя частни услуги за сигурност. В това ръководство, терминът се използва взаимозаменяемо с **икономически оператор**, което е термин, използван в законодателството и стандартите.

Частни услуги за сигурност: Дефинирани са в стандарта CEN като услуги, предоставяни от охранителни фирми, работещи за защита на хора, имущество и активи. Може да включват следните услуги (неизчерпателен списък): стражева охрана - контрол на входа/изхода, проверка за сигурност на летището, въоръжен служител по сигурността / охранител, проверки за сигурност на пристанищата, сигурност на рецепция, сигурност на място, статична охрана, сътрудник по безопасността в магазин; мобилен патрул и мобилен патрул на площадка/регион; спешна реакция – алармен сигнал, мониторинг и център за получаване на алармени сигнали, аларма, оператор на център за получаване и мониторинг на алармени сигнали, отговор на алармен сигнал, служител по отговор на алармен сигнал; пазене на ключ - пазене на ключ и съхранение на ключ; събитие, свързано със сигурността – контрол на тълпите, надзорник на контрола на тълпите, управление на контрола на тълпата; сигурност на входната врата и надзорник; лична защита / лична охрана; служби за опазване на обществения ред – патрулиране в града, сигурност на транспорта; и т.н.

Поръчки/търгове: Покупка или друга форма на придобиване на услуги от един или повече възложители от частни дружества за услуги за сигурност, избрани от тези възложители, независимо дали услугите са или не са

предназначени за публична или частна полза.

Структура на докладване:

Административна йерархия в рамките на организацията, участваща в търга, за популяризиране на компанията и комуникация на съответния персонал. Структурата на докладване често отразява веригата на командване.

График на дежурства: Част от оперативния план и график на охранителите за всеки ден, седмица или месец на мястото. Необходимо е за нормалното ежедневно функциониране и балансира идеално нуждите на служителите с изискванията на договора. Това е важно, тъй като прекалено дългото работно време може да доведе до инциденти и потенциални нарушения на сигурността. Графикът има значими социални последици за охранителите, поради което от решаващо значение е наличието на предвидимост, последователност и процес на преразглеждане на графика на място.

Отговорник за проверка: Член на персонала, който отговаря за контрола и отчитането на всички аспекти на проверката (основна информация / проучване) в дружеството.

Охранител (служител по сигурността): Както е определено в стандарта CEN, лице, на което се плаща такса, възнаграждение или заплата, което е преминало обучение и проверка и извършва една или повече от следните функции за сигурност:

- ★ Превенция или откриване на проникване, неразрешено влизане или дейност, вандализъм или престъпление срещу публична или частна собственост;
- ★ Предотвратяване или разкриване на кражба, загуба, злоупотреба присвояване или укриване на стоки, пари, облигации, акции,

бележки или ценни документи или документи;

- ★ Защита на физическите лица от телесна повреда;
- ★ Опазване на околната среда и управление в селските и морските райони;
- ★ Изпълнение на установени фирмени правила, наредби, политики и практики, свързани с намаляване на престъпността;
- ★ Съобщаване и задържане на нарушителите, съгласно разпоредбите на националното законодателство.

Стандартна оперативна процедура:

Приети или предписани методи, чрез които при рутинно изпълнение се осъществяват определени действия в определени ситуации.

Тръжна документация:

Всички документи, изготвени или посочени от възлагащия орган за описание или определяне на елементи на офертата, включително обявлението за обществена поръчка, обявлението за предварителна информация, когато се използва като средство за покана за участие в конкурс, техническите спецификации, описателният документ, предложените условия на договора, формати за представяне на документи от кандидатите и участниците в търга, информация за общо приложимите задължения, както и всякакви допълнителни документи.

Подаване на тръжни оферти:

Тръжно предложение или оферта, подадени от участник в търга, в отговор на покана за представяне на оферти, съдържащи подробна информация за изискванията и условията, свързани с предоставянето на частни услуги за сигурност.

План на обучение:

Разработен вътрешно от участника в търга, този план определя кой ще предостави

специално обучение на охранителите, кога и къде ще се проведе, включително структурни компоненти на обучението. Трябва да бъде под формата на документ, достатъчно гъвкав, за да позволява изменения, например ако оперативните изисквания налагат промяна.

Глава 1 – Въведение

Това Ръководство е разработено за възлагащите органи на частни услуги за сигурност – публични и частни, в ЕС или извън ЕС - които биха искали гаранции, че са избрали качествен доставчик на частни услуги за сигурност. Комбинацията между качество и цена е от решаващо значение при избора на частни услуги за сигурност, затова основната цел на това Ръководено е да изложи солидни аргументи за избора на качество и да предостави препоръки и примери как трябва да се купуват качествени частни услуги за сигурност.

1. Основни цели на Ръководството

Чрез това ръководство CoESS и UNI-Euroa представят на вниманието на възлагащите органи на частни услуги по сигурността значението на определянето, идентифицирането, търсенето и избора на най-доброто съотношение цена-качество за частните услуги за сигурност. Ръководството е насочено към подпомагане на възлагащите органи в процеса на купуване, но също така подчертава ползите от избора на доставчици на качествени услуги. Крайната цел на CoESS и UNI-Euroa е да се гарантира, че бъдещите договори за частни услуги за сигурност се възлагат въз основа на най-доброто съотношение цена-качество, включително социални критерии, отнасящи се до този сектор.

Ръководството обхваща всички аспекти на провеждането на търгове за частни услуги за сигурност:

- ★ Да се подпомогне процесът на самоопределяне от възлагащите органи какво те самите считат за качество
- ★ Да се изготви тръжна документация, където са отразени тези качествени елементи
- ★ Да се сравнят подадените тръжни предложения с практически инструмент, разработен като част от това ръководство, където различни оферти могат да се оценяват на базата на първоначално избраните критерии за качество

Какво представлява най-доброто съотношение цена-качество?

Оптималното съотношение качество-цена означава, че възлагащият орган си осигурява най-добрата сделка в рамките на посочените параметри. Това означава, че възлагащият орган намира най-ценната търговска сделка и оптимално съчетание между цена и качество, като в същото време му се предоставя максимална обща полза в съответствие с предвидените нужди и критерии. Съотношението качество-цена включва също така социални съображения.

Какво е качеството в сектора на частните услуги за сигурност?

Секторът на частните услуги за сигурност е много специфичен по своя характер, тъй като се отнася до осигуряването на гражданите и сигурността на клиентите. Отличава се от други сектори по своята функция за опазване на обществения ред. Ето защо качеството има съществено значение за частните услуги за сигурност и като такова трябва да бъде основен приоритет за възложителите на тези услуги.

Подробно описание на същността на качеството в сектора на частните услуги за сигурност е дадено в **Глава 5**. Някои примери за качество на частните услуги за сигурност включват план за обучение на персонала, добри условия на работа и спазване на колективни споразумения, трудовото право, плана за безопасност и здраве, вътрешния етичен кодекс и пр.

- ★ За оценка на офертите, като се използват подбрани критерии за качество, и подбор на офертата с

най-високо качество до
подписване на договора.

Това ръководство включва удобен за потребителя инструмент, насочен към подпомагане на възлагащите органи при определяне на техните нужди от частни услуги за сигурност. Инструментът съдържа лесна за използване рамка за разпределяне на стойностите / резултатите по различни критерии, които са от значение за възлагащия орган. Целта на тази рамка е да осигури на възлагащите органи максимална автономия при определяне на критериите за качество, които са от особено значение за тях и за частните услуги за сигурност, които трябва да бъдат извършени. След като стойностите / резултатите бъдат разпределени по различни критерии, инструментът дава възможност за прилагане на коригиращи коефициенти по преценка на самия възложител. По този начин, възлагащият орган може да постигне баланс между качество и цена.

В заключение, чрез този инструмент възлагащият орган може да определя, търси, идентифицира и избира доставчици на частни услуги за сигурност с най-добри показатели на услугите, като възложената поръчка отразява първоначално определените от възлагащия орган критерии за качество спрямо конкретната оферта.

2. Начин за ползване на Ръководството

Предназначението на това Ръководство е като меню с опции. Не е необходимо заинтересованите възлагащи органи да четат целия документ, за да открият най-подходящите точки за тях. Вместо това, всички глави са независимо организирани и могат да се четат поотделно, според съответния интерес. Съдържанието дава възможност за

незабавно пренасочване към най-подходящата(ите) глава(и). Освен това, всяка глава започва с кратки резюмета, които ориентират възлагащите органи за съдържанието и позволяват бързо да се прецени дали главата е от значение или не за тях. И накрая, за да се улесни препратката към концепции и Глави в Ръководството, в целия документ се използват хиперлинкове.

В допълнение, много практичен инструмент е разработен за възлагащите органи, чрез който се определя тяхната оптимална стойност посредством скала на точкуване. Скалата на точкуване и таблиците могат да бъдат копирани и използвани неограничен брой пъти, както и да бъдат адаптирани към конкретните изисквания на възлагащия орган. Ръководството може да се използва като обяснителен документ за практическия инструмент, така че възлагащите органи да разберат логиката на включените понятия.

3. История и основна информация

Първата версия на това Ръководство беше започната чрез Меморандум за разбирателство между Конфедерацията на европейските услуги за сигурност (CoESS) и UNI-Europa (преди Euro-FIET), подписан на 10 юни 1999 г. в Берлин. Въз основа на съвместно проучване от CoESS и UNI-Europa през 1999 г. беше установено, че по-голямата част от публичните власти към момента възлагат поръчки за частни услуги за сигурност единствено с оглед на предложената цена. В този смисъл съвместното Ръководство беше разработено, за да се подкрепят и да се дадат първоначални насоки за публичните власти в провежданите от тях

тръжни процедури за сектора. Настоящото издание е втората актуализирана версия на Ръководството с последните достижения в сектора на обществените поръчки след публикуването на първата версия през 1999 г.

CoESS е Конфедерацията на европейските услуги за сигурност, представляваща индустрията на частните услуги за сигурност. CoESS има членове в 19 държави-членки на ЕС и в общо 24 европейски страни, което се изразява в около 60 000 частни фирми за услуги за сигурност, в които работят общо около 2,2 милиона охранители. Европейската индустрия за частни услуги за сигурност генерира годишен оборот от около 35 млрд. евро.

UNI-Europa, част от UNI Global Union, представлява повече от 20 милиона работници от над 900 синдиката в най-бързо развиващите се сектори в света – високоспециализираните умения и услуги. Чрез своите Sector Global Unions, UNI представлява работници в индустрии като почистване и охрана, търговия, финанси, геймърство, графичен дизайн и опаковки, коса и стил, и т.н., както и специалисти и ръководители, жени и младежи.

Въпреки че оригиналното Ръководство е разработено за участие в обществени поръчки, които са преобладаващи през 1999 г., през новото хилядолетие стана ясно, че частните възлагачи органи са го приели като един много полезен инструмент и започват да го използват и при закупуване на частни услуги за сигурност. Основополагащите

принципи на това ръководство са приложими за всеки потенциален купувач на частни услуги за сигурност - публичен и частен - в и извън рамките на

ЕС. Секторът на частните услуги за сигурност не прави разлика в качеството, което осигурява на своите частни и публични клиенти. Напротив, качеството трябва да остане високо за всички частни услуги за сигурност, още повече, че се отнася до сигурността на гражданите и клиентите. Поради това, всеки купувач, който се интересува от закупуване на частни услуги за сигурност, не трябва да прави разграничение в своите процеси за определяне на най-доброто съотношение цена-качество, изготвяне на покани за представяне на оферти, търсене на потенциални оператори и за избор на изпълнител до подписване на договора.

От 1999 г. насам този сектор бележи значими постижения и развитие.

Важно е да се отбележи, че Европейската комисия е разработила през 2010 г. подробни указания за публичните органи "Купувайте социално: Ръководство за отчитане на социалните съображения при обществените поръчки"¹. Към момента на съставянето му Ръководството е актуално, като се има предвид приемането на модернизирана рамка на обществените поръчки и по-специално Член 18, параграф 2 от Модернизираната директива². Ръководството е допълнителен инструмент за определяне на социално отговорните обществени поръчки (SRPP), техните предимства и е практичен инструмент с насоки за публичните органи на всеки етап от тяхното осигуряване, например идентифициране на нуждите и планиране на обществените поръчки, определяне на договорните изисквания,

¹ „Buying Social Guide“ е публикувано на: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=89&newsId=978&furtherNews=yes>

² Вж. [Глава 4](#)

избор на оператори, възлагане на договора, както и по време на изпълнението на договора, управление на договора, управление на веригата за доставки (възлагане за подизпълнение) и мониторинг на съответствието.

През последните години, индустрията на частните услуги за сигурност заема непрекъснато увеличаващо се място в ежедневието на живота. Докато преди десетина години [охранители](#) присъстваха само на някои места, днес можете да ги видите в градовете, в метрото и в железниците, в моловете, на стадиони и обществени събития и т.н. Тези промени показват нарастващата роля на частните услуги за сигурност за гарантиране на сигурността на гражданите и за предотвратяване на престъпността.

Освен това, секторът на частни услуги за сигурност предоставя услуги на непрекъснато увеличаващ се брой частни клиенти, наред с публичните. Сред тези клиенти са летища и ядрени централи, критични инфраструктурни съоръжения, интермодални транспортни възли, транспортни

станции и зони, болници, национални правителствени агенции и институции (например центрове за лица, търсещи убежище, университети) и т.н. Все по-често частните фирми за услуги за сигурност сключват договори или си сътрудничат официално с полицията и други публични и частни заинтересовани страни в сферата на сигурността, като им осигуряват подкрепа и съдействие в широк спектър от задачи по сигурността. Трябва да се отбележи, че в голям брой от случаите фирми за частни услуги за сигурност и охранители - без прехвърляне на компетенции и без да се намесват в основните права на гражданите - действат като допълнителни "уши и очи" в няколко области на борбата срещу тероризма, борбата срещу специфични местни, национални или международни престъпни явления.

ОСНОВНИ ЦИФРИ ЗА СЕКТОРА

Тези основни цифри дават консолидиран преглед на ситуацията през 2011 г. за 34 страни в общо 28 държави членки на ЕС и в още шест европейски държави: Босна и Херцеговина, Македония, Норвегия, Сърбия, Швейцария и Турция ([Източник](#)).

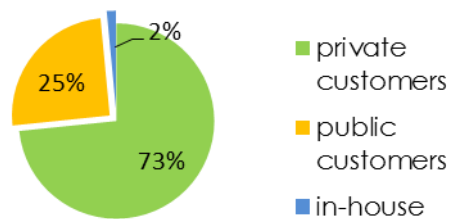
Пазарът на частни услуги за сигурност

± 52,300	Общ брой частните фирми за услуги за сигурност
± €35 млрд.	Общ годишен оборот на сектора на частна охранителна дейност
± 13.30%	Среден ръст на пазара на частния сектора за услуги за сигурност (въз основа на годишен оборот) за периода 2005-2010 г.
± 60.19%	Среден баланс на годишния оборот на общи услуги за сигурност в сравнение с други секторни сегменти
± 85%	Политика за равните възможности (ЕО) е въведена в сектора на частните услуги за сигурност
± 62%	Въведени са специфични за сектора обвързващи колективни трудови договори в сектора на частните услуги за сигурност

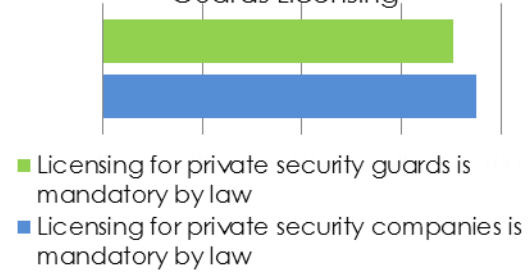
Обучение и приложими разпоредби

± 97%	Охранителите са задължени да преминат основно обучение по сигурност и охрана
± 97%	Тази програма за обучение е задължителна по закон
± 97	Среден брой часове за обучение
± 87%	При успешно завършване на основното обучение частните охранители получават сертификат за компетентност
± 50%	Съществува задължително специализирано обучение (по закон) за частни мениджъри по сигурността, т.е. оперативен ръководен персонал, който ръководи дейността (от надзорник на място до главен изпълнителен директор)
± 70%	Наличие на последващо или опреснително обучение

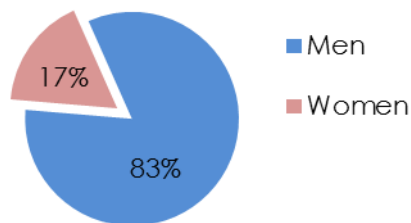
Private Security Contracts
Average percentage of commercial contrac

Private Security Companies/
Guards Licensing

Private security guards active
in the sector

Entrance Requirements

Европейски стандарти

Редица европейски стандарти на CEN са разработени и са от значение за предоставянето на частни услуги за сигурност. Тук се включват Standard CEN за услуги за сигурност за летищата и авиацията, който дава добра представа за качеството на персонала, обучението, управлението на договори и дейностите. Друг стандарт CEN е разработен за терминологията, свързана с икономическите оператори, заедно със стандарта за услуги за сигурност в мореплаването и пристанищата. Всички тези стандарти можете да получите от Вашия национален орган по стандартизация.

Успоредно с това, през последните години са разработени национални стандарти за икономическите оператори, например в Ирландия IS999: 2004 on Guarding Services, в Обединеното кралство Key Holding and Response Services Practice BS 7984:2008, в Дания стандарт DS/ISO/PAS 28007:2013 за корабни и морски технологии, насоки за частни фирми за морски услуги за сигурност, осигуряващи по договор частна въоръжени служители по сигурността на борда на кораби и т.н. Тези стандарти могат да бъдат получени от съответния орган по стандартизация.

Благодарение на ефективността и качеството на услугите, предоставяни от частни фирми за услуги за сигурност, между властите и органите за опазване на обществения ред и сектора на частните услуги за сигурност се е изградило по-голямо взаимно доверие, където разделението на задачите, е ключов елемент за техния успех. Това от своя страна доведе и до по-голяма видимост на частните услуги за сигурност, както и до по-непосредствен контакт с гражданите на ЕС. Следователно, ролята и значението на

частните услуги за сигурност за гарантиране на сигурността се радва на все по-голямо признание в националното законодателство / програмите за сигурност / политиките и стратегиите. На следващо място, предоставянето на интегрирани решения в сектора на частните услуги за сигурност също претърпява еволюция. Тези решения включват комбинация от фактори с човешки принос, тъй като охранителите все още са основният задвижващ фактор на съответната технология. Трябва да се посочи, обаче, че технологиите играят важна роля и добавят стойност към осигуряването на максимална сигурност за гражданите и клиентите като цяло. Поради това, уменията в комбинация с технологиите са най-добрият начин да се гарантира по-високо качество на услугите.

Всички посочени по-горе тенденции сочат, че е налице нарастваща нужда от закупуване на частни услуги за сигурност от частни фирми и публични органи на европейско, национално, регионално и местно ниво. Нещо повече, "властта" както на частните, така и на публичните възлагащи органи е определяща за правилата и качеството на предвидените услуги за сигурност. Опитът на членовете на CoESS и UNI-Europa показва постоянно увеличаване на обществените поръчки в частния сектор за сигурност. Въпреки това, в повечето случаи е налице нарастващ натиск върху цените, например за избор на най-ниска цена, при публични и частни търгове. Това оказва вредно въздействие върху качеството на предоставяните услуги, особено в сектор, където средно около 80-90% от разходите представляват разходи за труд.

С оглед на тези тенденции CoESS и UNI-Europa са актуализирали това ръководство, за да помогнат на

възлагащите органи – публични и частни, базирани на територията и извън ЕС – при дефинирането, търсенето, определянето и избора на доставчици

на частни услуги за сигурност с "най-добро съотношение цена-качество".

Глава 2 – Защо качеството е важно за теб, Купувача?

В тази глава се обяснява защо качеството на частните услуги за сигурност е от значение за възлагащия орган. Направен е преглед на ползите от избора на доставчик на качествени частни услуги за сигурност. В тази Глава са очертани и рисковете за Вас като купувач, ако изберете доставчик на частни услуги за сигурност с ниско качество, което най-често е синоним на избор на най-ниската цена на участник в търга. В края на тази глава е включено обобщение на най-добрите и най-лошите сценарии за потенциален купувач.

Изнасянето на частните услуги за сигурност е нарастващо явление, в и извън Европейския съюз, като списъкът на проблемните сектори с оглед на сигурността става все по-дълъг, включително защита на стоки, активи, обекти, процеси, събития и в крайна сметка защита на гражданите. Това по същество означава делегиране на редица вътрешни или публични функции на частни фирми за услуги за сигурност, в което се включват не само задачи от сферата на сигурността за лични цели, но също така и експоненциално увеличаване на значителен брой чувствителни задачи за сигурността във връзка с общественото здраве и безопасността и вътрешната сигурност.

Нарастващият пазарен дял на тръжните процедури на конкурентен принцип и бюджетните съкращения за публични разходи означава, че стандартите се определят до голяма степен от възлагащите органи по отношение на платената за този вид услуги цена. Това оказва значително влияние върху условията на труд и заплатите в сектора, дружествената инфраструктура и в

резултат на това върху качеството на предоставяната услуга. Има засилващи се притеснения, особено през годините на икономическа и финансова криза, сред европейските социални партньори, представляващи работодателите и работниците в сектора на частните услуги за сигурност, че прилагането на принципа за възлагане на договори с най-ниска цена на практика води до постепенно понижаване на стандартите за качество. Опитът на членовете на CoESS и UNI-Euroa показва, че в повечето европейски страни, при провеждане на търгове за възлагане на частни услуги за сигурност, има нарастващ натиск върху цените, например за избор на участник в търга, предлагащ най-ниска цена. Това е особено тревожна тенденция, особено като се има предвид, че частни охранителни фирми все по-често поемат и/или подкрепят бивши чувствителни функции за обществени услуги, а в същото време трябва да се специализират и да повишават качеството.

Рисковете от конкуренция за най-ниска цена трябва да се разглеждат от възлагащите органи в контекста на собствената сигурност на тяхната организация, възприятията им за стойността на собствената среда, обществения имидж и допълнителните разходи за разрешаване на спорове, произтичащи от липсата на висок стандарт на услугите. Ако като купувач сте радете за по-добро качество, това е взаимноизгодна ситуация в крайна

сметка – качествените частни услуги за сигурност ще улеснят работата ви, когато има гарантирана сигурност. Трябва да се посочи също така, че възлагащите органи не винаги са тези, които искат да изберат най-ниската цена, но са задължени да го направят от действащото национално законодателство. Такъв е случаят в някои национални законодателни рамки в Европейския съюз.

“Как очаквате охранител да реагира по подходящ начин на инцидент, свързан със сигурността, ако не е преминал подходящо обучение?”

Фирми и институции, които възлагат охранителни услуги на външни специализирани доставчици, го направят с презумпцията, че тези фирми притежават необходимите знания и опит за предоставяне на адекватни услуги, при най-икономичните и изгодни условия. Все пак, това не означава автоматично, че фирмите за частни услуги за сигурност са способни да доставят необходимите услуги на най-ниската цена. Напротив, нарастващите отговорности, които трябва да поемат или които се вменят на частните фирми за услуги за сигурност, изискват огромни и редовни инвестиции в охрана, оборудване, инструменти и процедури. Качеството в областта на сигурността е несъвместимо с най-ниската цена поради причините, изложени по-долу в следващия раздел.

Какви са ползите от избор на частна фирма с качествени услуги за сигурност?

- ★ Пълно изпълнение на поръчката
- ★ Повишена сигурност
- ★ По-добър избор и равнопоставеност.
- ★ Спазване на законодателството
- ★ Положителен имидж на купувачите и сектора

КАКВИ СА РИСКОВЕТЕ ОТ ИЗБОР НА НАЙ-НИСКАТА ЦЕНА?

- ★ **Компромисно изпълнение на договора.** Изборът на участник с най-ниската цена в търга може да доведе до преждевременно прекратяване на договора, тъй като разходите за изпълнение на първоначалния договор може да станат неустойчиви за [частната фирма за услуги за сигурност](#).
- ★ **Нелоялна конкуренция:** Ако изберете участник в търга, който предлага услуги с ниско качество, това ще засили нелоялната конкуренция на пазара. Причината е, че този участник в търга няма да бъде в състояние да предоставя качествени услуги, което ще принуди фирми да се конкурират единствено по цена, но не и като качествено ниво на услугите. Това ще има разрушителен ефект и върху Вас, като купувач, тъй като ще ограничи избора Ви на качествени компании.
- ★ **Неспазване на законодателството**
 - а. Неплащане на данъци и социални осигуровки:** С цел да се осигури оферта с най-ниска цена, някои частни фирми за услуги за сигурност прибегват до неплащане на данъци и социални осигуровки. Трябва да се подчертае, че в правилата за

обществени поръчки на ЕС, неплащането на данъци и социални осигуровки е задължително основание за изключване (Чл. 57, параграф 2 и Чл. 57, параграф 4, буква (а) вж. [Глава Европейско законодателство](#)) от тръжната процедура за публични органи, установени в ЕС или в страни, кандидатстващи за членство в ЕС. Освен това, държави членки на ЕС или страни, кандидатстващи за членство в ЕС, могат да изключат оферти, при които е налице нарушение на [Член 18, параграф 2](#).

а. Неспазване на трудовото законодателство:

б.1. Използване на недеklarиран или частично обявена трудова сила, или наемане на персонал, без да се спазват съответните трудови и социално-осигурителни правила, или колективни споразумения: С цел да се предоставя услугите на най-ниска цена, участниците в търгове прибягват да използване на недеklarирани охранители или наемат персонал, без да спазват съответните изисквания за работна ръка и социално осигуряване или условията на колективни споразумения. През 2006 г. UNI-Euro и CoESS подписаха съвместна позиция³ срещу недеklarирания труд в частния сектор за сигурност, насочвайки вниманието към ефекта върху качеството на услугите. Освен това законодателството на ЕС относно обществените поръчки в Член 18, параграф 2 задължава участниците в търгове да спазват приложимите

задължения в областта на околната среда, социалното и трудовото право, установени в Европейския съюз, на международно и национално ниво, както и в колективните споразумения. Такива практики могат да имат отрицателно въздействие върху Вас като възложител.

б.2. Използване на недеklarирани охранители и наемане на подизпълнители: С цел да се намалят разходите, частни фирми за услуги за сигурност се обръщат към недеklarирани охранители. Това включва осигуряването на по-малко договорения персонал по сигурността. В резултат на това заплатите и социалните разходи често са орязани от преминаване към срочни договори, на непълно работно време, труд и/или към "сенчести самостоятелно заети" охранители, за да се заобикалят условията на колективни споразумения. Използването на договори с подизпълнители с единствената цел заобикаляне на плащането на заплати и социални осигуровки също зачестява, най-вече опасността от възлагане за подизпълнение на агенции-посредници. Тези практики могат да имат отрицателно въздействие върху Вас като купувач.

с. Неспазване на законодателството по отношение на частните услуги за сигурност. Има редица доказателства, че кандидатите с най-ниски цени пренебрегват спазването на законодателството за частните услуги за сигурност, опитвайки се да намалят разходите. Това често включва липса на предоставяне на задължителни обучения, намаляване на качеството на предоставяните

3

http://www.coess.org/Uploads/dbsAttachedFiles/Joint_position_against_undeclared_work_EN.pdf

услуги. Такова несъответствие може да има отрицателно въздействие върху възлагащия орган.

★ **Надпревара към дъното:** Изборът за участник в търга с най-ниска цена ще има пагубен ефект по отношение на качеството на предоставяните услуги, защото ниската цена не може да оправдае необходимите обучения и условия на труд за охранителите. Вследствие на това на пазара на възлагащи органи за частни услуги за сигурност ще се наблюдава състезание към дъното по отношение на качеството на този вид услуги. В резултат на това, възлагащият орган ще разполага с по-малък избор на качествени фирми, които да гарантират изпълнение на целите от гледна точка на сигурността. Алтернативата за избор на тръжна оферта с най-ниска цена и ниско ниво на сигурност допринася значително за понижаване на имиджа на сектора в очите на обществеността. Това също така намалява положителното обществено възприятие на възлагащия орган.

Поради това, това ръководство е разработен, за да помогне на възлагащите органи при избора на висококачествени частни услуги за сигурност. Съпътстващите Добри тръжни практики са представени на

вниманието на възлагащите органи, за да ги улеснят при избора на частна фирма за услуги за сигурност с най-добро съотношение цена-качество.

ЗАЩО КАЧЕСТВОТО ИМА ЗНАЧЕНИЕ В СЕКТОРА НА ЧАСТНИТЕ УСЛУГИ ЗА СИГУРНОСТ

Най-добър сценарий

Купуването на качествени частни услуги за сигурност е при всички положения печеливша ситуация за възложителя. Добре платени и мотивирани охранители са "лицето на клиента", първият човек, който посреща посетителя при влизане в сграда / обект. Качествените охранители си вършат работата правилно и предотвратяват или намаляват щетите, причинени от престъпници, аварии, пожари и т.н. В резултат на това, могат да намалеят и разходите за застраховка за купувачите. Качествените охранители са способни да общуват по-добре с гости или други лица, включително на чужди езици. Освен това, качествените охранители могат да работят с техническо оборудване. Следователно, възлагащият орган ще постигне целите си по отношение на необходимото ниво на сигурност, като наеме обучен и мотивиран външен персонал по сигурността. Това от своя страна осигурява добра репутация и възвръщаемост на инвестициите, както и равни условия за компаниите и лоялна конкуренция.

Най-лош сценарий

И обратното, ако възлагащият орган не инвестира в купуването на качествени частни услуги за сигурност, охранителите може и да не са правилно обучени. Освен това, частни услуги за сигурност на ниска цена означава, че охранителите не са добре платени и може и да решат да не идват на работа, което в крайна сметка ще се отрази на купувача. Освен това, фирма, спечелила търг за предоставяне на частни услуги за сигурност, които не отговарят на необходимото качество, може да допринесе за фалита на стопанската дейност на купувача, ако се случи сериозен инцидент и възлагащият орган носи отговорност за нанесени щети. Затова инвестициите в качествени частни услуги за сигурност са от решаващо значение от самото начало: на купувача може да се наложи да инвестира в допълнителни охранители, но ако това би смекчило по-големи рискове за сигурността и спомогне да се избегнат дългосрочни разходи за купувача, това ще бъде всъщност възвръщаемостта на инвестициите. Допълнителна информация относно избора на качествени доставчици на частни услуги за сигурност е представена в [Глава 5](#).

Глава 3 - Кои са Добрите тържни практики при частните услуги за сигурност?

Тази глава предоставя общ преглед за приетите от CoESS и UNI-Europa Добри тържни практики за възлагащите органи на частни услуги за сигурност. Главата включва списък „какво трябва“ и „какво не трябва“ да се прави, с оглед на опита на нашите членове, и обяснява значението на Добри тържни практики за избор на доставчик с най-добро съотношение цена-качество.

С цел да се помогне на възлагащите органи да определят, идентифицират, търсят и подбират фирми за услуги за сигурност с най-добро съотношение цена-качество, тази глава дава обща представа какви трябва да бъдат добрите тържни практики за частните услуги за сигурност. При провеждането на търгове за продукти или други услуги, различни практики могат да се разглеждат като добри, но естеството на частните услуги за сигурност е много специфично, тъй като се отнася до същността на защитата на частната и публичната сфера и затова някои често използвани практики в тържната процедура могат да бъдат изключително вредни за предоставеното ниво на сигурност.

Въпреки това, преди да обясним подробно препоръчителните тържни практики, следните добри практики при обществени поръчки / тържни процедури са от съществено значение за постигане на крайната цел от възлагащия орган. Добрите тържни процедури включват следните стъпки:

- ★ **Дефинирайте** какво означава за възлагащия орган добро качество и най-добро съотношение цена-качество, според различни специфични нужди на възлагащия орган.
- ★ **Изберете** кои критерии за качество отговарят на най-добрите нужди на възлагащия орган в областта на сигурността.
- ★ **Приложете** избраните критерии за качество спрямо търга, за да

изберете доставчик на качествени частни услуги за сигурност.

Освен това, по-долу е представено кратко описание на добри тържни практики, под формата на „какво трябва“ и „какво не трябва“ да се прави, от гледна точка на опита на членовете на CoESS и UNI-Europa.

Окончателният доклад на Групата на високо равнище за бизнес услугите (High Level Group on Business Services), възложен от Европейската комисия, дава добра представа за по-общия контекст на бизнес услугите в рамките на европейската икономика и извън нея⁴

Какво трябва да се прави

- ★ Възлагайте търгове за изпълнение във основа най-доброто съотношение качество-цена
- ★ Направете одит преди, по време и след изпълнението на договора
- ★ Приемете частната фирма за услуги за сигурност като свой партньор

Възлагане на търгове за изпълнение при най-добро съотношение качество-цена. Въпреки че факторът цена е важен, CoESS и Uni-Europa препоръчват на възлагащите органи да търсят съотношение между най-добро качество и заложените крайни цели и резултати. С избора на качествени услуги възлагащите органи могат да

⁴ http://www.eurosportello.eu/sites/default/files/report_gal_1014.pdf

бъдат уверени, че охранителите са правилно обучени, знаят как да ползват подходящо оборудване, ще идват на работа, както е планирано, ще бъдат мотивирани, имат чувство за лоялност и гордост, което е от жизненоважно значение в областта на сигурността.

Отделните държави са предприели мерки, за да се гарантира спазването на колективните споразумения в сектора на частните услуги за сигурност при тръжни процедури, включващи публични власти в ЕС и страните, кандидатстващи за членство. [Това може да е налице и в други страни със законодателство за обществени поръчки от публични власти.](#)

Окончателната оферта трябва да отразява първоначалните параметри за качество. Първоначалната тежест, която възлагащите органи отдават на фактора качество, трябва да бъде следвана през целия процес и най-вече да бъде отразена в окончателния резултат, например при възлагане на договори на частните услуги за сигурност.

Трябва да се изисква минимален праг на критерии за качество преди възлагане на договора, за да се гарантира необходимото качество на доставчика.

Одит преди и след възлагане на договора за изпълнение: Опитът показва, че понякога участниците в търга, които печелят договора, не са в състояние да отговорят на условията, при които е възложена поръчката, тъй като използват недеklarиран труд. Ние препоръчваме възлагащите органи да одитират избрания участник в търга, преди и след възлагане на договора. Одит означава проверка за тяхното съответствие с всички условия, дали разполагат с необходимата инфраструктура, за пълно съответствие със съответното законодателство, за спазване на колективните споразумения, за плащане на данъци и социални

осигуровки, за изпълнение на техническите спецификации, и пр. За тези одити може да се направи справка с налични данни от съответните национални органи, организации на работници и служители, полицейски служби, външни одитори и т.н. Освен това, значението на одита нараства още повече при риск от неспазване на законови разпоредби, когато възлагащите органи включват сложни условия в тръжните спецификации.

Частните доставчици на услуги за сигурност са Ваши партньори: Поради естеството на предоставяните услуги, например сигурността на граждани и клиенти, важно е частните фирми за услуги за сигурност да се приемат като партньори в намирането на правилното решение за сигурността с оглед на заложения дневен ред, а не да се предпочита участник в търга, предложил най-ниска цена.

★ **Използвайте варианти само когато е целесъобразно за договора:**

Използването на варианти може да се насърчава от гледна точка на повишаване и адаптиране на производителността и включването на социални критерии в обществените поръчки. В този случай, възлагащите органи могат да поискат от потенциалните участници в търга да представят варианти, които да включват социално отговорни или иновативни и конкурентни решения. Това означава, че възлагащият орган трябва да създаде минимален набор от технически спецификации за услугата, която иска да закупи, приложими както към самостоятелна оферта, така и към нейни варианти.

★ **Приемете състезателния диалог като условие за подкрепа и гарантиране на качество:**

Състезателният диалог помага за качествена оценка на участниците в

търга. По този начин, след диалог със заинтересованите участници в търга, възлагащите органи могат да ги поканят да представят своите окончателни оферти на базата на решенията, представени по време на диалога. Тази процедура дава възможност за избор на най-доброто съотношение качество-цена и е добра практика при купуване на качествени частни услуги за сигурност. В законодателството на ЕС относно обществените поръчки са включени елементи, които да се използват при структуриране на състезателен диалог.

Какво не трябва да се прави

- ★ Не приемайте необичайно ниски оферти
- ★ Не задавайте ненужно сложни или незаконосъобразни условия
- ★ Не определяйте фиксирани цени за целия срок на договора
- ★ Не приемайте електронно провеждане на търга
- ★ Не подлагайте на повторен търг и договаряне вече предложени цени

Необичайно ниски оферти: Според правилата на [ЕС за обществените поръчки \(Член 69\)](#), ако публични възлагащи органи обмислят оферта с необичайно ниска стойност, трябва да поискат обяснения, преди да я отхвърлят. В същото законодателство, в Член 69 се посочва, че тези обяснения може също така да се отнасят (наред с други фактори) до спазването на трудовите и социалните разпоредби, както и на колективните споразумения. Тези разпоредби следва да послужат и като вдъхновение за всеки купувач, частен или публичен, на частни услуги за сигурност. Възлагащите органи трябва да отхвърлят офертата, когато причината за необичайно ниската

оферта е неспазване на трудовото законодателство / колективните споразумения или когато не може да се даде достатъчно задоволително обяснение. Когато цените са необичайно ниски, това означава също така, че дружеството не може да закупи необходимото оборудване, така че да осигури необходимото ниво на сигурност и т.н.

Ненужно сложни или незаконосъобразни условия в офертите:

Опитът показва, че при някои търгове възлагащите органи включват сложни изисквания за изпълнение на условията, като например фиксиран час на реакция, което не може да бъде гарантирано от всяка частна охранителна фирма. По отношение на незаконосъобразните условия, в някои търгове се посочва, че ще се извършват основни проверки и проучване от страна на клиента, а в много страни това е незаконно според националното законодателство за услугите за сигурност, когато държавата има задължение да осъществява основни проверки и проучване. Поради това не е в полза на качеството, когато възлагащите органи изискват от частните фирми за услуги за сигурност да изпълняват дейности, забранени от закона. Не е в полза на качеството и да се задава изпълнение на ненужно сложни условия, когато повечето доставчици на частни услуги за сигурност са наясно от самото начало, че не могат да ги изпълнят. Когато са включени сложни или незаконосъобразни условия, участниците в търга трябва да уведомят възлагащия орган от самото начало. В допълнение, препоръчително е да се предвиди възможност за анулиране на тържните условия, без санкции, в диалог с всички страни, участващи в тържната процедура. И накрая, доставчиците на частни услуги за сигурност и възлагащите органи трябва да работят в

диалог, за да гарантират, че всички спецификации отговарят на законовите изисквания и да се избегнат сложни нереалистични условия.

В някои случаи възлагащите органи включват в изискванията за оферти санкции, които са свързани със сложни условия. Често тези условия са неизпълними за всяка частна охранителна фирма. Впоследствие се оказва, че клиентите включват такива санкции като механизъм за намаляване на цените като главна цел, която е обвързана със сложни условия. Вместо да се включват санкции за сложни условия, по-продуктивен подход към осигуряването на качество е да се предвижда бонус за добро изпълнение на договора. И накрая, когато клиентите задават сложни или незаконосъобразни условия, които са неизпълними за всяка частна охранителна фирма, удържат плащания за услуги или плащат само част от тях, това е неизпълнение на договора. Тази практика трябва да се избягва.

Фиксирани цени: Частните фирми за услуги за сигурност са имали в практиката си оферти с включени фиксирани цени, което ги задължава да запазят същата фиксирана цена за срока на целия договор, който в повечето случаи е доста дълъг период от време. Освен това, понякога част от тържната цена е фиксирана, например, определянето на единична цена на един охранител. За частните услуги за сигурност, възможността за адаптиране на цените следва да бъде предвидена като опция. Това е така, тъй като редица фактори като законодателни промени, които изискват по-нататъшни инвестиции, колективни споразумения, индексация на заплатите и инфлацията, влияят върху цената на труда на охранителите. Поради това, включването на фиксирани цени, като задължително условие в търга и/или

договора, обикновено означава, че доставчиците на частни услуги за сигурност ще трябва да се правят компромиси с една или повече от горепосочените точки, което в крайна сметка ще доведе до ниско качество на услугите, например неизпълнение на договор или инцидент поради недостатъчна сигурност. Трябва да се предвиди от възлагащия орган и рискът от обявяване на стачни действия, ако опцията за адаптиране на цените не е включена от самото начало в договорите.

Електронни търгове: Въз основа на досегашния опит, електронните търгове често се използват като инструмент за натиск на цените към най-ниската оферта. За бизнеса на частните услуги за сигурност, в чиято основа е защитата и сигурността, електронният търг не е подходящ инструмент, особено ако основната цел е намаляване на цените. Това може да бъде подходяща процедура, само ако качеството е добре дефинирано по време на целия процес.

Повторни търгове и договаряне, след като е предложена ценова оферта: Много частни фирми за услуги за сигурност са имали в практиката си случаи, когато след подаване на предложението за първоначална тържна оферта с придружаваща ценова оферта, възлагащият орган организира повторно възлагане на обществената поръчка, за да постигне още по-ниски цени. Тази практика не трябва да се прилага към частните услуги за сигурност, тъй като това ще застраши сигурността на граждани и клиенти. В нашия сектор е препоръчително възлагащите органи да търсят най-добрата ценова оферта в самото начало, а не като част от продължителни процедури, тъй като това ще доведе само до понижаване на качеството.

Освен това секторът за частни услуги за сигурност няма положителен опит от преговорния процес. При наскоро проведени търгове за частни услуги за сигурност, при завършване на етапа на подбор, процедурата по възлагане включва различни етапи на преговори, където възлагащите органи преговарят с

различни участници в търга на базата на най-ниската предложена цена. Тази практика подкопава качеството на предоставяните услуги и трябва да се избягва.

Глава 4 - Публични търгове за частни услуги за сигурност - Европейско законодателство

Европейският съюз е разработил широка законодателна рамка, която обхваща възлагането на обществени поръчки. Основният правен инструмент е [Директива 2014/24/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 февруари 2014 година за обществените поръчки и за отмяна на Директива 2004/18/ЕО, ОВ на ЕС L 94 от 28.3.2014 г., стр. 65.](#)

Тази Директива определя **правилата за обществените поръчки в Европейския съюз**. Правилата включват видове процедури, критерии за изключване, подбор и възлагане, към които трябва да се придържат публичните възлагащи органи ("възложители"). При все това, правната рамка на ЕС не регулира търговете за частни възлагащи органи; последните имат свобода при избора на критерии, каквито преценят за целесъобразни според целите на договора. Независимо от това, CoESS и UNI-Europa насърчават частните възлагащи органи да почерпят вдъхновение от законодателството на ЕС и да имат предвид неговите разпоредби при провеждане на своите тръжни процедури. Освен това законодателството на ЕС е послужило като вдъхновение за много страни извън ЕС в широк кръг от области до този момент. В този контекст, CoESS и UNI-Europa препоръчват на страни извън ЕС да използват европейското законодателство като вдъхновение за провеждане на публични и частни тръжни процедури. На последно, но не по значение място, страните, кандидатстващи за членство в ЕС, като част от преговорния процес трябва да се сближат или да имат същата правна уредба както в Европейския съюз. Поради това, правилата за обществени поръчки на ЕС са приложими и за страните-кандидатки на ЕС и ще станат част от тяхното национално законодателство.

Като общ принцип, правилата на ЕС задължават в Член 18, параграф 2 кандидатите в търг, например фирми, организации, да се съобразят с приложимите задължения в областта на околната среда, социалното и трудовото законодателство, установени от европейското право, националното законодателство и колективните споразумения или от някои международни разпоредби за околната среда, социалното и трудовото законодателство⁵. Това е задължително изискване и за договарянето на подизпълнители, където участникът в търга, който отдава услуги за подизпълнение, трябва да осигури съответствие с горепосоченото законодателство и колективните споразумения от страна на подизпълнителя.

Договори за частни услуги за сигурност на стойност над 750 000 EUR, без данък добавена стойност (ДДС)

За частните услуги за сигурност, изброени в Приложение XIV, за суми, равни на или над 750 000 EUR, без данък добавена стойност (ДДС), Европейският съюз определя само условията за критериите за възлагане⁶ в Член 76. Този

⁵ Изчерпателно изброени в Приложение X към Директива 2014/24/EU.

⁶ Критериите за възлагане преценяват качествата на индивидуалната оферта въз основа на това доколко отговаря на тръжните условия.

праг включва всички обособени позиции (лотове), ако договорите са разделени на обособени позиции, и се изчислява за целия период от срока на договора, посочен в офертата⁷.

Следните частни услуги за сигурност са изброени в Приложение XIV към Директивата: Детективски и охранителни услуги, услуги по безопасност, услуги чрез сигнално-охранителни системи, охранителни услуги, услуги по наблюдение, услуги по издирване, услуги по издирване на бегълци, услуги по патрулиране, услуги по издаване на служебни пропуски, услуги по провеждане на разследване и услуги, свързани с частни разследвания, услуги по графология и услуги, свързани с анализа на отпадъци. За други услуги за сигурност, които не са изброени в Приложение XIV, се прилагат общите разпоредби на законодателството на ЕС, например не критериите за възлагане, посочени в Член 76, а критериите за изключване (Член 57), подбор (Член 58) и възлагане на договори (Член 67) (вж. по-долу за повече информация).

Както бе споменато по-горе, частните услуги за сигурност, изброени в Приложение XIV за суми, равни на или над 750 000 EUR, без данък добавена стойност (ДДС), Европейският съюз определя само условията по отношение на критериите за възлагане, посочени в Член 76.

Член 76 гласи, че държавите членки на ЕС трябва да въведат национални правила за възлагането на обществени поръчки с цел да се гарантира, че възлагащите органи спазват принципите

⁷ Освен ако в договора не се посочва обща цена, като в този случай стойността се изчислява въз основа на сумата на всички месечни суми, ако продължителността е под 4 години или друго на месечната сума, умножена по 48 (Член 5.14).

на прозрачност и равнопоставеност на икономическите оператори, участващи в търга. Държавите членки запазват правото да определят приложимите процедурни правила, доколкото тези правила позволяват на възлагащите органи да вземат под внимание конкретните особености на въпросните услуги.

Съгласно Член 76 от същата европейска Директива, че държавите членки трябва да гарантират в националното законодателство, че възлагащите органи могат да вземат под внимание необходимостта от осигуряване на качество, непрекъснатост, достъпност, достъпна цена, наличие и всеобхватност на услугите, особените потребности на различните категории ползватели, включително групите в неравностойно положение и уязвимите групи, приобщаването и осигуряването на възможности за ползвателите, както и иновациите. Държавите членки могат също така да предвидят, че изборът на доставчика на услугите се осъществява въз основа на офертата, характеризираща се с най-доброто съотношение качество/цена, като се вземат предвид критериите за качество и устойчивост на частните услуги за сигурност. Всички от посочените по-горе елементи, определящи качеството на кандидатите и избора на най-добро съотношение цена-качество, не са задължителни съгласно законодателството на ЕС.

Освен това, държавите членки на ЕС, съгласно Член 76, имат право сами да определят приложимите процедурни правила в националното законодателство относно частните услуги за сигурност за суми, равни на или над 750 000 EUR, доколкото тези правила позволяват на възлагащите органи да вземат под внимание спецификата на услугите и се спазват

принципите на прозрачност и равнопоставеност.

В допълнение, както е посочено в Съображение 114, държавите членки на ЕС следва да се стремят и към постигане на целите за опростяване и облекчаване на административната тежест за възлагащите органи и икономическите оператори. В този смисъл, могат да се прилагат общите правила, приложими към поръчките за услуги, за които не прилага специалният режим, предвиден съгласно членове 74-77.

На практика това означава, че държавите членки на ЕС може да решат да включат в националното законодателство за частни услуги за сигурност критериите за изключване и подбор, посочени в правилата на ЕС за обществените поръчки.

Критериите за изключване определят вида на фирми, които трябва да бъдат автоматично изключени от търга. Член 57 от правилата на ЕС за обществените поръчки съдържа изчерпателен списък на основания за изключване, които са разделени на задължителни и незадължителни.

Задължителни критерии за изключване: участие в престъпна организация; корупция, измама, терористични престъпления или престъпления, които са свързани с терористични дейности, изпиране на пари или финансиране на тероризъм, детски труд и други форми на трафик на хора, нарушаване на задълженията по отношение на плащането на данъци или социално-осигурителни вноски.⁸

⁸ Когато са били определени със съдебно решение с окончателен и обвързващ характер. Неизпълнение на задълженията за плащане на данъци или социално-осигурителни вноски, които не са (все още) създадени, може да се използва като незадължително основание за изключване.

Незадължителни критерии за изключване: неспазване на европейското, международното и националното законодателство в областта на околната среда, социалното и трудовото право, както и колективните споразумения; несъстоятелност или ликвидация; тежко професионално нарушение, което поставя под въпрос честността на участника в търга; споразумения с други икономически оператори, насочени към нарушаване на конкуренцията; конфликт на интереси; когато са известни значителни или трайни недостатъци при изпълнението на съществено изискване в предходен договор за обществена поръчка; неправомерно влияние върху процеса на вземане на решение от възлагащия орган.

Критериите за подбор определят минималната пригодност ("тип") на участниците в търга, които ще бъдат поканени да представят оферти за обществената поръчка. Член 58 от правилата на ЕС за обществените поръчки описва основните критерии за подбор на офертите, които са разделени в три основни области:

1. **Годност за упражняване на професионалната дейност:** Това може да включва изискване за участниците в търга да бъдат вписани в един от професионалните или търговските регистри в тяхната държава членка по установяване. При процедурите за възлагане на обществени поръчки за услуги, когато икономическите оператори трябва да притежават специално разрешение или да членуват в определена организация, за да могат да изпълняват съответната услуга в своята държава по произход, възлагащият орган може да поиска от

тях да докажат, че имат такова разрешение или членство.

2. Икономическо и финансово състояние: Възлагащите органи могат да изискват, по-специално, икономическите оператори да имат определен минимален годишен оборот, включително определен минимален оборот в сферата, попадаща в обхвата на поръчката.⁹ Освен това възлагащите органи могат да изискат икономическите оператори да предоставят информация относно годишните си отчети, които показват например съотношението между активите и пасивите. Те могат също така да изискват подходящо равнище на застраховката за риска „професионална отговорност.

3. Технически и професионални способности: По отношение на техническите и професионални способности, възлагащите органи могат да налагат изисквания, с които да се гарантира, че икономическите оператори притежават необходимите човешки и технически ресурси и опит за изпълнение на поръчката при спазване на подходящ стандарт за качество. Това може да включва:

★ достатъчен опит, достатъчен опит, удостоверен чрез подходящи свидетелства за изпълнени в миналото поръчки (например, списък с изпълнени поръчки през последните пет години, придружен от удостоверения за добро изпълнение и резултат за ключови строителни обекти). Друг начин за доказване на техническите и професионални способности е деклариране на образователна и професионална

квалификация на кандидата или на изпълнителя или тези на управленския персонал на предприятието, при условие че те не се оценяват като критерий за възлагане;

★ При процедурите за възлагане на обществени поръчки за доставки, изискващи проучване на терена или инсталиране, за услуги или за строителство, професионалните способности на икономическите оператори да предоставят услугата или да изпълнят инсталирането или строежа могат да бъдат оценявани по отношение на техните умения, ефективност, опит и надеждност.

В допълнение, с оглед на опростяване и премахване на административната тежест, държавите членки на ЕС могат да прилагат общите критерии за възлагане, посочени в Член 67. Член 67 предвижда, че публичните власти възлагат обществените поръчки въз основа на критерия за икономически най-изгодната оферта. Икономически най-изгодната оферта се определя въз основа на: а) цената или б) разходите, като се използва подход на разходната ефективност, например разходите за целия жизнен цикъл съгласно Член 68, и може в) да включва най-доброто съотношение цена-качество, което се оценява въз основа на критерии, включващи качествени, екологични и/или социални аспекти. Такива критерии могат да включват, например, технически качества; квалификация и опит на персонала, назначен за изпълнение на поръчката, на когото е възложено изпълнението на въпросната поръчка, тъй като това може да се отрази на качеството на изпълнението ѝ. Подходът на разходна ефективност може да бъде и под формата на фиксирана цена, въз основа на която участниците ще се състезават единствено по критерии за качество.

⁹ За договори, които са предмет на пълния набор от правила, минималните обороти по правило не може да превишават двукратно прогнозната стойност на поръчката.

Държавите членки могат да предвидят, че възлагащите органи няма право да използват само цената като единствен критерий за възлагане.

И накрая, правилата за обществени поръчки на ЕС трябва да предвидят също така процедурни насоки по отношение на необичайно ниски оферти, посочени в Член 69. Ако е подадена необичайно ниска оферта, възлагащите органи изискват от икономическите оператори да обяснят предложената в офертата цена или разходи. Обясненията, които биха били необходими могат да се отнасят по-специално до спазването на задълженията по Член 18, параграф 2, например спазване на приложимите задължения в областта на социалното и/или трудовото право, колективни споразумения.

Обществени поръчки с прогнозна стойност без ДДС е по-голяма или равна на 750 000 EUR

За обществени поръчки под прага от 750 000 EUR, без данък добавена стойност (ДДС), държавите членки имат право да прилагат доброволно процедурни правила, по тяхна преценка, в областта на частните услуги за сигурност. Следователно, държавите членки на ЕС могат да прилагат критериите за изключване (Член 57), подбор (Член 58) и възлагане за най-добро съотношение качество/цена (Член 67) за всички частни поръчки за услуги за сигурност, независимо дали са включени или не в обхвата на Приложение XIV, стига да са под прага от 750 000 EUR, без данък добавена стойност (ДДС).

За повече информация относно процедурните правила, включително критериите за изключване (Член 57), подбор (Член 58) и възлагане за най-добро съотношение качество/цена (Член 67), моля, вижте раздела по-горе.

Примери за добри тържни документи

Възлагаш орган използва като критерий за подбор при обществена поръчка за частни услуги за сигурност **включването на план за обучение** за оценка на компетенциите и професионалната квалификация на кандидата. Възлагашият орган изисква от участниците в търга да представят подробна информация относно обучението на лицата, които ще изпълняват договора. Изисква се и допълнителна информация относно методиката на обучение, мястото на обучение, съдържанието и практическите упражнения, продължителността на курсовете, квалификацията на преподавателите. Кандидатите трябва официално да се ангажира с провеждането на тези обучения за лицата, които ще изпълняват поръчката, и да включат подробен календар на тези обучения като част от офертата си. Календарът трябва да включва брой часове за обучение и брой служители, които ще преминат обучението на конкретно посочената дата.

Освен това, като допълващ критерий за подбора на кандидати, се изисква представяне на програма за осигуряване на **качеството на услугите**. Програмата може да включва следните елементи: система за инспекция, проверка и контрол на качеството на услугите; сертификати за качество на услугите, и по-специално за услугите в обхвата на офертата; план за лоялност на служителите, който да гарантира наличността на устойчив и мотивиран персонал; проучване на удовлетвореността на служителите; проучване на удовлетвореността на клиентите; време за реакция, ако е необходимо разширяване на персонала или за да се осигури заместване поради липса на персонал; вътрешен или външен одит по отношение на контрола на качеството на услугите; прилагане на законодателството за защита на данните. Предвид могат да бъдат взети и други елементи, например: прилагане на инструменти за контрол на качеството; установени показатели за контрол на качеството; критерии за подбор на персонал; автобиография (CV) на отговорните служители или управленския персонал; статистики за контрол на качеството; честота на контрол на качеството.

Казус: Тип на офертата: публична или частна?	
Страни, кандидатстващи за членство в Европейския съюз (ЕС) / Търгове на ЕС	Международни (извън ЕС) търгове
Публични търгове	Публични търгове
<p>Европейски съюз:</p> <p>Обществени поръчки на стойност равна на и над 750 000 EUR. Ако имате седалище в Европейския съюз и искате да участвате в търгове за обществени поръчки / обществени поръчки за услуги, приложимо е законодателството на ЕС за договори с нетна стойност равна или по-голяма от 750 000 EUR, без данък добавена стойност (ДДС).</p> <p>Обществени поръчки на стойност под 750 000 EUR. Ако имате седалище в Европейския съюз и искате да участвате в търгове за обществени поръчки / обществени поръчки за услуги, законодателството на ЕС не се прилага за договори с нетна стойност по-ниска от 750 000 EUR, без данък добавена стойност (ДДС). Възможно е отделни страни да имат национално законодателство, приложимо за такива договори.</p> <p>Страни, кандидатстващи за членство в ЕС:</p> <p>Ако имате седалище в една от страните-кандидати за членство в Европейския съюз, тази държава е задължена да сближи законодателството си в областта на обществените поръчки с това на ЕС в рамките на установения срок (вж. следващата Глава). Следователно правилата на ЕС ще станат приложими за обществени поръчки на стойност равна или по-голяма от 750 000 EUR, в рамките на установения срок.</p>	<p>Международни (извън ЕС):</p> <p>Ако имате седалище извън Европейския съюз, европейското законодателство не се прилага за публични търгове. Това законодателство винаги може да бъде източник на вдъхновение за Вашата страна. Възможно е да има национални правила, приложими за възлагането на обществени поръчки във Вашата страна.</p>

Частни търгове	Частни търгове
<p>Ако имате седалище в държава членка на Европейския съюз или в държава, кандидатстваща за членство в ЕС, и искате да участвате в търгове, обявени от частни организации, в тези случаи не е приложимо законодателството на ЕС. Възможно е да има национално законодателство, което е приложимо, или европейското законодателство може да послужи като вдъхновение за въвеждането на такова.</p>	<p>Международни (извън ЕС): Ако имате седалище в страна извън Европейския съюз, европейското законодателство не се прилага за тържни процедури, обявени от частни организации. Законодателството на ЕС винаги може да бъде източник на вдъхновение за националните правителства. Възможно е да има национални правила, приложими към провеждането на частни тържни процедури във Вашата страна.</p>

ТРИСТЕПЕНЕН МОДЕЛ НА ТРЪЖНА ПРОЦЕДУРА**СТЪПКА 1 – КРИТЕРИИ ЗА ИЗКЛЮЧВАНЕ**

На този етап възлагащите органи ще използват определени критерии, за да изключат някои фирми за частни услуги за сигурност от тръжната процедура. Тези критерии са различни при различните публични и частни възлагащи органи, но се използват като филтър за изключване на кандидати от участие.

Ако се използва правилно, още на този етап фирми с ниско качество на охранителни услуги ще бъдат автоматично изключени.

Автоматично изключване
от тръжната процедура

СТЪПКА 2 – КРИТЕРИИ ЗА ПОДБОР

На този етап, възлагащите органи избират фирмата с **най-добро съотношение цена/качество**, която отговаря на техните цели и нужди. Възлагащите органи използват различни критерии за подбор на участник в търга, предлагащ най-добро съотношение цена/качество.

Най-важният елемент в критериите за подбор е фокусиране върху избор на доставчик на качествени услуги за сигурност. Повече информация относно критериите за качество е на разположение в **Глава 5**.

Избор на участник, който да
бъде поканен за участие в търга

СТЪПКА 3 – КРИТЕРИИ ЗА ВЪЗЛАГАНЕ

По време на тази фаза, избраните участници в търга се оценяват с оглед на критериите за възлагане и изискванията, посочени в тръжните спецификации.

В областта на частните услуги за сигурност договорите трябва да се сключват въз основа на най-доброто съотношение качество-цена. Повече информация относно критериите за качество е на разположение в **Глава 5**.

Избор на фирма с най-добро
съотношение цена-качество

Глава 5 - Как да се определят критериите за качество при купуване на частни услуги за сигурност?

Тази Глава е разработена с цел подпомагане на възлагащите органи при идентифициране на критерии за качество относно частните услуги за сигурност. По този начин тук са разработени критерии за качество, свързани с охранители, договорни дейности, оперативен управление, договорна инфраструктура и дружеството в качеството на кандидат в търга.

Тази Глава е разработена с цел да помогне на всеки, който търси насоки как може да купи частни услуги за сигурност и да определи точните критерии за избор на частен доставчик с най-добро съотношение цена-качество. Тази глава включва критерии както за подбор, така и за възлагане, като и двата вида играят ключова роля в тръжната процедура, за да се идентифицира най-добрият участник в търга с точен баланс между цена и качество.¹⁰

За публични възлагащи органи, базирани в ЕС, страни-кандидати за членство ЕС, или страни извън ЕС, критериите за изключване, подбор и възлагане могат да регулирани от европейското, националното или местното законодателство за обществени поръчки. За повече информация относно обществените поръчки в ЕС или страна-кандидат, моля, направете справка с [Глава 4](#).

И докато частните възлагащи органи имат по-голяма свобода при изготвянето на критерии, насочени към идентифициране на качествен доставчик, правната рамка на ЕС за обществените поръчки може да послужи като вдъхновение за тази цел. Допълнителни насоки, конкретно предназначени за публични органи, например "Насоки за купуване на

социални услуги"¹¹, разработени от Европейската комисия, могат да бъдат ценен източник за частните възлагащи органи. Организацията на тръжната процедура има ключова роля за намирането на доставчик на качествени частни услуги за сигурност, които отговарят на нуждите на възлагащия орган. Поради това на всички възлагащи органи се препоръчва да прилагат критерии за изключване, подбор и възлагане като добра тръжна процедура. Последно, но не и по важност, за комплексни търгове, които включват няколко обособени позиции и договори, е важно възлагащите органи да разработят процедура, която ясно посочва кои критерии за качество към кой договор са приложими (когато са налице няколко договора), за да се гарантира, че за всяка услуга са избрани най-добрите кандидати.

1. Въведение

Качеството на предоставените частни услуги за сигурност зависи от няколко ключови фактора. И макар че възможностите, уменията и мотивацията на охранителите са важни фактори, подкрепата на бек-офиса трябва да осигури адекватно равнище на подкрепа, за да могат охранителите да

¹⁰ За допълнителна информация, отбележете полето за най-добро съотношение цена-качество в „Цели и задачи.“

¹¹ Също така документът "Да купуваме социално! Ръководство за отчитане на социалните измерения на обществените поръчки", публикувано от Генерална дирекция „Заетост, социални въпроси и равни възможности" на Европейската комисия, могат да бъдат вдъхновение както за частни, така и за публични възлагащи органи.

се съсредоточат върху своите задължения. Не по-малко важна е инфраструктурата от технически, оперативни и човешки ресурси за охранителите. За възлагащия орган, екипът на частния доставчик на услуги за сигурност, на когото е възложено управлението на договора, за срока на договора играе ролята на свързващо звено между възлагащия орган и кандидата. Подобно на ежедневния контакт през целия срок на договора, качеството на управляващ екип на договора е от голямо значение за изпълнение на изискванията на възлагащия орган.

Критерии за качество могат да бъдат приложени за пет различни аспекта на поръчката:

- ★ Персонал, ангажиран в услугите за сигурност
- ★ Управление на договора
- ★ Дейности по договора
- ★ Договорна инфраструктура
- ★ Доставчик на частни услуги за сигурност

Следва да се подчертае, че възлагащите органи, които искат да прилагат такива (или всички) критерии за качество, трябва да осигурят тяхното ясно изложение в тръжната документация.

Критериите за качество следва да се опишат възможно най-ясно, за кого са приложими, например дали се прилагат само по отношение на кандидата, или, както се препоръчва, за всички подизпълнители, самостоятелно заети лица или срочно наети служители, които са включени в офертата за услуги от участника в търга. Възлагащите органи трябва винаги да задават критериите за качество в съответствие с принципите за прозрачност и недискриминация.

Възлагане за подизпълнение на частни услуги за сигурност

Аутсорсингът на частни услуги за сигурност от един частен доставчик на друг придобива все по-голяма популярност през последните години. В някои случаи може да се наложи частично възлагане на услугите на подизпълнители (краткосрочна задача, специфична задача). Въпреки това, възлагащият орган трябва да подходи внимателно и да се увери, че подизпълнителите не се използват единствено с цел да предложат по-ниска цена или да бъдат заобиколени критериите за качество, описани в настоящата глава. Ето защо, всички критерии за качество трябва да се прилагат и за персонала на подизпълнителите на частни услуги за сигурност. Специфична форма на аутсорсинг е възлагането за подизпълнение на временни агенции, които обикновено предоставят за кратък период от време определен брой частни охранители. Освен точната си форма, тази форма на подизпълнение може да се използва и за заобикаляне на критериите за качество.

Самостоятелно заети доставчици на услуги за сигурност

В редки случаи, подизпълнители на частни услуги за сигурност може да бъдат скрити самостоятелно заети лица, въпреки че служителите по сигурността извършват професионална дейност по искане на възложител. Това прави тяхната дейност незаконна в някои страни, с единствената цел да се заобиколят изискванията за социално осигуряване, както и критериите за качество, посочени от възлагащия орган.

Всички критерии за качество трябва да се отнасят в еднаква степен към частния охранител и към дружеството-подизпълнител, независимо дали са временно заети или по друг начин. Независимо от наличието на подизпълнители, отговорността остава за дружеството – участник в търга.

2. Частен охранителен персонал

Предварителна проверка, проучване, подбор, набиране на персонал

Качествените кандидати трябва да имат документиран процес, който може да се установи на място, за идентифициране, подбор и наемане на персонал. В повечето европейски страни националното законодателство изисква членовете на оперативния и ръководния персонал да преминат през предварителна проверка и проучване, които се извършват от компетентните национални органи. Следователно доставчиците на частни услуги за сигурност трябва да подбират и наемат само персонал, който е бил надлежно проверен и проучен.

Процедурите за идентифициране, подбор и наемане на служители в

рамките на частно дружество за услуги за сигурност трябва да се изпълняват от специализиран и подходящо обучен персонал, например [отговорник за проверката](#). Това гарантира, че всички служители по сигурността, предоставени от изпълнителя, отговарят на същите стандарти, каквито ще прилага и самата възлагаща организация.

За страни, където по закон е задължително провеждането на проучване и основни проверки за оперативен персонал, може да е от значение представянето на доказателства за строги процедури на проверка и проучване на персонала, които потвърждават, че служителите по поръчката нямат криминално досие и - при необходимост – финансови задължения, които могат да попречат на тяхното добро изпълнение. Някои европейски стандарти в областта на авиацията и сигурността на летищата осигуряват добър преглед на елементите, които могат да включват строги процедури за предварителен проверка и достъп до класифицирана информация. Те могат да се използват като насоки във всички други сегменти на сигурността.

Друг знак за качествен частен икономически оператор са социалните аспекти, свързани с набиране на персонал, например:

- ★ Насърчаване на младежката заетост
- ★ Насърчаване на половата равнопоставеност
- ★ Политики за многообразие, за интегриране на групите в неравностойно положение, например етнически и религиозни малцинства
- ★ Ако и когато е възможно, интегриране на работници с

увреждания.¹²

Ако договорът изисква наемането на значителен брой допълнителни охранители от частния доставчик на услуги, участниците в търга трябва да докажат способността си да наемат допълнителен персонал със същия стандарт и с еднаква степен на социална защита като текущо наетия персонал.¹³

Умения и способности на охранителите

В повечето европейски страни се изисква задължително основно обучение, което има за цел да осигури на всяко лице, желаещо да работи като частен охранител, възможността да придобие минимални задължителни умения.¹⁴ Частните охранители трябва да преминат цялостен основен курс на обучение, независимо дали са задължени да го направят или не по закон. Това следва да бъде ясно посочено в критериите за качество.

Като част от критериите за качество, поканата за участие в търг трябва да определя всяко [допълнително обучение](#) и [редовно опреснително обучение](#). Доказателства за всякакви вътрешни политики и планове за допълнително обучение на служителите и/или за наличието и качеството на съоръженията за обучение може да са показателни за това дали доставчикът приема с необходимата сериозност

уменията и квалификацията на персонала и дали прилага философията за личностно израстване на служителите и инвестиции в персонала. Програма, график и/или модули за обучение могат да послужат като доказателство за реализиране на вътрешната политика или програма на обучение. Освен това, всички допълнителни умения, които са полезни и целесъобразни за оферираните услуги, следва да се посочат в поканата за участие в търга (например езикови умения, свидетелство за управление на МПС, комуникационни устройства). Частни охранители, които получават непрекъснато обучение, показват по-голяма мотивация и ангажираност. Програмите за обучение трябва да бъдат обвързани с ясна кариерна структура в частната фирма за услуги за сигурност, която дава възможност за вертикално и хоризонтално кариерно израстване. Това свидетелства и за високи нива на мотивация и в крайна сметка по-добро качество на услугата.

В зависимост от естеството на търсените частни услуги за сигурност, възлагащите органи могат да поискат доказателство за допълнителни умения и способности, например език или други умения, свързани с изпълнението на поръчката. Тези изисквания трябва да бъдат ясно посочени в поканата за участие в търга.

Опит

Друг основен фактор за по-доброто разбиране на квалификацията на частния персонал по сигурността, нает от участника в търга, е опитът на персонала, избран да изпълнява работата.¹⁵ Особено в случаите на услуги за сигурност от силно

¹² Документът "Да купуваме социално! Ръководство за отчитане на социалните измерения на обществените поръчки", публикуван от Генерална дирекция „Заетост, социални въпроси и равни възможности“ на Европейската комисия, разглежда обществени поръчки с аспект на социална отговорност и представя различни начини за демонстриране на социално отговорно управление.

¹³ Вж. карето относно охранители, наети като подизпълнители и самостоятелно заети.

¹⁴ За обществени поръчки в ЕС или страни кандидати за членство, техническият и професионалният капацитет се счита за критерий за подбор.

¹⁵ Това също е критерий за подбор при възлагане на обществени поръчки в рамките на ЕС или страни, кандидатстващи за членство в ЕС.

чувствителен характер (например критична инфраструктура), възлагащият орган може да поиска доказателство, че назначеният охранителен персонал има подобен предишен опит. На места с висока степен на риск, например посолства, потенциалният възлагач орган може да настоява да получи автобиографиите на всички оперативни членове на частния охранителен персонал, който ще изпълнява поръчката. В други случаи, може да е достатъчно предоставянето на информация за средния брой години професионален опит на персонала по сигурността, през които охранителите са изпълнявали подобни задачи.

При деклариране, че частни охранители са участвали в програма за сътрудничество или обмен на информация с публични органи (например полиция, спасителни служби), може допълнително да се посочат охранителите с богат опит в сътрудничеството с публични власти.

Условия за заетост

Обикновено има връзка между наличието на прозрачна и ясна структура на заплащане и условията на труд на частния охранителен персонал с опит. Ако участникът в търга може да докаже наличието на справедлива и прозрачна структура на заплащане, много по-голяма е вероятността за добре мотивирани и доволни от своята работа служители, което в крайна сметка допринася за по-добрата ефективност в работата. В този смисъл е необходимо наличието на рамка за редовно преразглеждане на заплатите, повишаване в кариерата и изисквания за обучение. Всеки частен икономически оператор, предоставящ качествени услуги, трябва да насърчава професионално кариерно израстване и стимули, включително и чрез инвестиции в обучение и

професионални тренинги.

По-специално, кандидати с по-голям брой служители трябва да поддържат процедури за подаване на оплаквания, предложения и обратна връзка от служителите.

Това може да се постигне и чрез назначаване на представител, отговорен за събирането и предаването на оплаквания от охранителите до техните началници. Някои участници в търга може да са назначили специален отговорник за равенството между половете, който има директен контакт с управителите на дружеството.

Участниците в търга трябва да могат ясно да докажат, че се спазват колективните споразумения и националното трудово законодателство. Това може да стане чрез представяне на [УДОСТОВЕРЕНИЕ, ИЗДАДЕНО](#) от

съответните власти.¹⁶ Ако няма сключени колективни споразумения, графици за [ДЕЖУРСТВОТА](#) биха могли да послужат като свидетелство за работното време и продължителността на смените.

Частен икономически оператор, предоставящ качествени услуги, трябва да бъде в състояние да демонстрира ясно застраховка за гражданска отговорност за всички свои служители, включително и за мениджърския екип на дружеството, която застраховка обхваща по-специално дейностите в обхвата на поръчката на възлагащия орган. Това трябва да включва ползването на оборудване и оръжия, ако е приложимо.

¹⁶ Член 18, параграф 2: При изпълнението на договорите за обществени поръчки икономическите оператори спазват приложимите задължения в областта на екологичното, социалното и трудовото право, установени с правото на Съюза.

КРИТЕРИИ ЗА КАЧЕСТВО, СВЪРЗАНИ С ЧАСТЕН ОХРАНИТЕЛЕН ПЕРСОНАЛ

Частен охранителен персонал*	
Набиране и проучване	<ul style="list-style-type: none"> ★ Налице ли е документирана процедура за проверка и проучване? ★ Налице ли е законодателство, което изисква охранителите на управленския персонал да са преминали първоначална проверка и проучване от компетентните власти? ★ Определеният екип ангажиран ли е с подбора и наемането на служители по сигурността? ★ Процесът на набиране отчита ли и социалните съображения (т.е. равнопоставеност между половете / младежка заетост)?
Умения и способности	<ul style="list-style-type: none"> ★ Има ли осигурено основно обучение от частния доставчик на услуги за сигурност? ★ Има ли осигурени допълнителни обучения / професионални тренинги и квалификационни курсове от частния доставчик на услуги за сигурност? ★ Предвидено ли е специализирано обучение (например контрол на тъпата, К9 обучение, първа помощ и т.н.)? ★ Предлагат ли се опреснителни обучения? ★ Частният доставчик на услуги за сигурност разполага ли със специално назначен персонал и/или съоръжения за обучение? ★ Налице ли са модули или програми за обучение на персонала? ★ Предвидени/поддържани ли са други умения (например езикови умения, технически умения)? ★ По какъв начин възможностите за кариерно израстване на охранителите са свързани с предлаганото обучение? ★ Ясно ли е, че персоналят може да докаже евентуални допълнителни умения, изисквани и описани в поканата за участие в търга (например езикови умения)?
Професионален опит	<ul style="list-style-type: none"> ★ По какъв начин участникът в търга демонстрира достатъчно ниво на професионален опит? Видовете доказателства може да варират от обща декларация за средния брой години до конкретни препоръки. ★ Дали предложеният участник в търга или охранители са участвали в програма за обмен на информация с публични власти?

Условия за заетост	<ul style="list-style-type: none"> ★ Участникът в търга представил ли е удостоверение, издадено от съответните органи, за съответствие с колективни споразумения / национални регламенти на социалното и трудовото право? ★ Налице ли е ясна и прозрачна структура на заплащане? ★ Участникът в търга поддържа ли канал за оплаквания, обратна връзка и предложения? ★ Участникът в търга представил ли е безспорно доказателство за застраховка гражданска отговорност за своите служители?
<p><i>*Приложимо е също така за подизпълнители, временни или самостоятелно заети частни охранители.</i></p>	

3. Управление на договора

Екип по управление на договора

Купувайки частни услуги за сигурност, възлагащите органи обикновено искат да минимизират надзора на услугите, поради което от ключово значение е начинът, по който доставчикът на частни услуги за сигурност управлява изпълнението на договора. Екипът, ангажиран с управлението на договора, следи за законосъобразната дейност на дружеството, което обяснява и защо е важно да има опитен и професионален мениджмънт.

Мениджърският екип на участника в търга трябва да демонстрира ясни финансови отчети, например без завишения.¹⁷ Възлагащият орган трябва да се чувства удовлетворен и уверен, че всички членове на управлението на доставчика на частни услуги за сигурност разполагат с необходимите умения, за да гарантират доброто управление на всички аспекти на дейността на дружеството и по-специално на договора. В това

отношение ясното разграничение между персонала, отговорен за управлението на договора, и персонала, отговарящ за операциите по договора, е доказателство за добре организирана структура. Опитът на екипа за управление в бизнес администрацията и управлението на дружества трябва да бъде доказан от участника в търга, гарантирайки по този начин професионално бизнес управление компания и устойчиво управление на клиентите. Следователно възлагащият орган определя като критерий за качество всякакви доказателства за опит в управленска дейност на подобна позиция и/или такива, свързани с академичната или не-академичната подготовка на управленския екип.¹⁸

Етичният кодекс за поведение на мениджърския екип отразява етичния подход към услугите на цялото дружество. Всяко позоваване на етичния подход от управленския екип на дружеството може да се приеме като критерий за качество.

¹⁷ Това е критерий за подбор при обществени поръчки в страни от Европейския съюз / страни, кандидатстващи за членство в ЕС.

¹⁸ Това може да бъдат и критериите за подбор при обществени поръчки в страни от Европейския съюз / страни, кандидатстващи за членство в ЕС.

Във връзка с конкретното управление на договора, възлагащите органи трябва да се договорят относно стандарти за комуникацията между участниците в търга и възлагащия орган, например, лицето за контакт на частния доставчик на услуги за сигурност с възлагащия орган. В случай, че договорът изисква услуги за подкрепа и спешно реагиране, възлагащият орган трябва да изисква от участника в търга да разясни по какъв начин възнамерява да обезпечи тези услуги. Графикът на дежурствата може да послужи като доказателство за наличието на капацитет от персонал за реагиране при извънредни ситуации.

Подкрепящи услуги

Наличието на ефективни подкрепящи услуги в централата на доставчика на услуги за сигурност гарантира безпроблемното изпълнение на поръчката. Подкрепящи услуги за частни охранители включват всички служители, работещи в администрацията на частния доставчик на услуги за сигурност, като например издаване на фактури, резервен персонал, персонал по управление на човешките ресурси служители по продажби и маркетинг.

КРИТЕРИИ ЗА КАЧЕСТВО, СВЪРЗАНИ С УПРАВЛЕНИЕТО НА ДОГОВОРИ

<p>Управленският екип</p>	<ul style="list-style-type: none"> ★ Ръководството на дружеството предоставило ли е доказателства за ясни финансови отчети (т.е. няма прекомерни дългове или неплатени задължения към данъчни органи)? ★ Членовете на ръководството на дружеството притежават ли необходимите умения за управление на договора? Какви квалификации и опит могат да докажат? ★ Налице ли е Етичен кодекс на поведение, който се прилага от екипа за управление? ★ Налице ли са ясно посочени стандарти за комуникация между възлагащия орган и участника в търга? Ясно ли е кой ще бъде отговорен за управленския екип за срока на договора?
<p>Подкрепящи услуги</p>	<ul style="list-style-type: none"> ★ Участникът в търга разполага ли с подходящи подкрепящи услуги като цяло? Например персонал за изготвяне на фактури, човешки ресурси, продажби и маркетинг

4. Дейности по договора

Договорен управител на място

Участникът в търга трябва ясно да посочи кой носи отговорността за управлението на договора на място и за справяне с всички оперативни въпроси. Обикновено този член на персонала е управителят

на обекта, който се грижи за ежедневното изпълнение на услугите и контролира всички оперативни въпроси. Управителят на място наблюдава изпълнението на [оперативния план](#). Особено внимание следва да се отдели на процедурите, които доказват наличието на план за спешна реакция при непредвидени обстоятелства.

Управителят на място трябва да има специфични познания за условията на договора и за оперативния план. Управителят на място, назначен от икономическия оператор, трябва да може да демонстрира перфектно разбиране на изискванията, организационната структура и философията в областта на сигурността на клиента.¹⁹ Препоръчително е в оперативния план да се очертае ясна верига на отговорността, както и кога и как управителят на договора е на разположение за запитвания към възлагащия орган.

Оперативен план

Като се има предвид, че оперативният план е в центъра на офертата, представена от участника в търга, специално внимание трябва да се отдели на структурата на плана и специфичните детайли.

Европейските стандарти, приложими за услугите за сигурност за летищата и авиацията, са добра отправна точка кои точно елементи трябва да бъдат включени в оперативния план, но основната задача на плана е да отговори на изискванията за сигурност и качество на възлагащия орган.

Оперативният план трябва да включва детайлна информация за:

- ★ Графиците на дежурства
- ★ [Стандартна оперативна процедура](#)
- ★ План за мобилизация, включително [резервен план](#)
- ★ План за преход
- ★ [Оценка на мониторинга на](#)

¹⁹ Това може да е критерий за подбор при обществени поръчки в страни от ЕС / страни, кандидатстващи за членство в ЕС.

[изпълнение](#)

- ★ [План за обучение/тренинги](#)
- ★ План за обратимост
- ★ [Отчетна структура](#) / системи
- ★ Възстановяване след аварии и природни бедствия / непрекъсваемост на бизнес дейностите
- ★ Модел на управление

Графикът или оперативният план обикновено показват дали участниците в търга притежават достатъчно организационен капацитет да осигурят заместващи охранители в кратки срокове, например в случай на заболяване. Това означава, че такъв достатъчно квалифициран и опитен охранител може да поеме отговорностите на своя колега. Икономическият оператор – доставчик на услуги за сигурност, трябва също да бъде в състояние да докаже, че може да се справи с непредвидими или извънредни ситуации и да обезпечи бързо и плавно нормализиране на дейността. Особено като се има предвид, че частните икономически оператори поемат все повече и повече отговорности, това може да варира от природни бедствия, през протести / манифестации до инциденти, свързани с насилие. Възлагащият орган трябва да е сигурен, че участникът в търга следва всички процедури, както е посочено в оперативния план и съгласно договореностите.

Информацията, представена в оперативния план, трябва да отговаря на изискванията на възлагащия орган и да включва мониторинг на изпълнението на частния доставчик регулярно и в определени часове/на определени дати в сътрудничество с възлагащия орган. Изпълнението на оперативния план подлежи на редовно

перезглеждане и заключения в резултат на процедури за вътрешен контрол на качеството. Охранителите трябва да разполагат с ясни структури за докладване и отчитане. При докладване трябва да се имат предвид следните задължителни елементи:

- ★ Докладването се извършва точно и редовно;
- ★ Докладването дава пояснения на отговори на въпроси и информация, каквито биха могли да възникнат по време на дейността (например: Колко посетители са били проверени? Входовете/изходите на сградите достатъчно просторни ли са по време на пиковите часове за преминаване на лица?);
- ★ Начинът, по който се извършва отчитането, не трябва да ограничава непропорционално охранителите при изпълнението на договора;
- ★ Докладите трябва, ако резултатите са показателни за това, да бъдат изменени съобразно нуждите на възлагащия орган по договаряне (например: Необходимо ли е допълнително наемането на жени охранители)
- ★ Анализът на докладването трябва да доведе до коригиращи или превантивни мерки (например: Има ли нужда по време на пиковите часове от повече частни охранители / Има ли нужда допълнително от жени охранители за проверки на жените?)

Особено внимание следва да се обърне на предложението [график на дежурствата](#) като централен елемент, който отразява изискванията по договор. Трябва да се има предвид, че въз основа на резултатите от докладването, изискванията могат да се променят и

може да се наложи коригиране на графика на дежурствата. Всяка корекция след докладване трябва да бъде надлежно документирана. Методологията за съставяне на графиците за дежурствата трябва да гарантира следното:

- ★ Правилно планиране според профила на частните охранители;
- ★ Гарантирано 100% покритие на договора;
- ★ Поръчката се изпълнява в точното време;
- ★ Поръчката се изпълнява на правилното място;
- ★ Всеки частен охранител е достатъчно дълго предварително запознат със своя график на дежурства;
- ★ Графикът на дежурствата е предсказуем на охранителите и включва социални аспекти, т.е. действа като заместващ механизъм на място / как се управляват ваканционните сезони;
- ★ Всеки охранител е информиран предварително за своите графици на дежурства;
- ★ Възлагащият орган е информиран за графиците на дежурства;
- ★ Графиките на дежурства са съобразени с условията на труд, съгласно изискванията на националното и/или европейското право;
- ★ Поръчката се изпълнява съгласно графиците;

Както графиците на дежурства, така и оперативният план следва да бъдат обект на редовни формални срещи за преглед между възлагащия орган и доставчика на частни услуги за

КРИТЕРИИ ЗА КАЧЕСТВО, СВЪРЗАНИ С ДЕЙНОСТИТЕ ПО ДОГОВОРА	
Договорният управител на място	<ul style="list-style-type: none"> ★ Управителят на място по договор има ли достатъчно познания за условията на договора, за да гарантира изпълнение на всички аспекти до степен на пълно съответствие с договорните изисквания? ★ Какви квалификации има управителят по договора? ★ Налице ли е ясна верига на отговорностите?
Оперативен план	<ul style="list-style-type: none"> ★ Оперативният план съдържа ли всички необходими елементи? ★ Налице ли е видима методология за съставяне на графици за дежурства? ★ Кандидатът за търга притежава ли достатъчен капацитет, за да замени един охранител в случай на заболяване или други непредвидени обстоятелства? ★ Оперативният план включва ли контрол на изпълнението? ★ Оперативният план включва ли задължително докладване? ★ Предложената методиката за изготвяне на графика за дежурства включва ли всички важни елементи? По-специално, взети ли са предвид социалните аспекти за охранителите, като същевременно се гарантира 100 процента покритие на договора?
Контрол на качеството	<ul style="list-style-type: none"> ★ Налице ли са механизми за вътрешен контрол на качеството или чрез трета страна за целите на дейността на участника в търга? ★ Прилагани ли са механизмите за вътрешен контрол на качеството с необходимата степен на обективност?

сигурност. Предвид социалните последици за охранителите, графикът на дежурствата трябва да бъде предвидим, непрекъснат и да постига точен баланс между професионалния и личния живот.

Контрол на качеството

Всеки доставчик на частни услуги за сигурност трябва да има *вътрешни* процедури за контрол на качеството и методология за изпитване. Тези процедури могат да включват постоянно наблюдение и практически тестове за изпълнение на оперативния план. Процедурата за извършване на инспекции и одити също трябва да

убеди възлагащия орган, че вътрешните процедури за контрол на качеството се извършват с максимална степен на обективност.

5. Договорна инфраструктура

Понякога технологиите са съществен елемент от осигуряването на частни услуги за сигурност, за да се гарантират най-високи стандарти за качество. Въпреки че хоризонтът на наличните технологии непрекъснато се разширява, от решаващо значение е технологията, интегрирана в оперативния план, да бъде подходяща за постигане на целите, заложи в договора. Като се имат предвид все по-сложните

изисквания за охранителите по отношение на ползването на технологии, всички служители по сигурността трябва да бъдат добре обучени да боравят с наличната техника и технологии, предоставени за изпълнение на задълженията на охранителя. Освен това инструментите и технологиите трябва да бъдат добре поддържани и в съответствие с инструкциите на производителя. Участникът в търга трябва да може да докаже в своя оперативен план, че тези аспекти са напълно взети под внимание.

Оборудване

Цялото оборудване, използвано от участника в търга, трябва да има осигурена поддръжка от собственика на оборудването (обикновено самия участник) и съответствие с националните стандарти, законови и подзаконовни актове, както и с насоките на производителя. Алтернативно, отговорността за поддръжката може да бъде делегирана на трето лице (например в случай на моторни превозни средства: на доверен гараж). Оборудването и неговата употреба трябва да отговарят на насоките за здраве и безопасност. Също така, инструментите трябва да са подходящи за конкретните обстоятелства на местоположението, например подходящи за скрит превоз, ако конкретното местоположение го изисква.

Външният вид на частните охранители е от особено значение, тъй като това рефлектира и върху възлагащия орган. Следователно участникът в търга трябва да осигури стандартни **униформи** за всички служители или да гарантира, че доставените униформи се ползват и поддържат подходящо и с дължима грижа.

Необходимите **комуникационни**

устройства, IT, хардуер и софтуер трябва да бъдат предоставени на частните охранители, в съответствие с естеството на извършваната работа.

Всякакви **оръжия**, носени във връзка с изпълнението на съответните услуги за сигурност, трябва да бъдат целесъобразно подбрани, използвани, поддържани и съхранявани по подходящ начин. Трябва да се използват само от участника в търга и неговите служители по сигурността, след получаване на необходимите разрешителни, обучение и опит в използването им. Оръжията трябва да бъдат инвентаризирани и редовно да се проверяват и съхраняват по безопасен и подходящ начин. В оперативния план трябва да се определи кой разполага с необходимите разрешителни да използва оръжия, както и при какви условия и при какви обстоятелства става това. Всички заинтересовани служители по сигурността трябва да бъдат подробно запознати с процедурите за боравене с оръжие.

Всички **моторни превозни средства**, използвани при извършване на поръчката, трябва да бъдат ясно маркирани и поддържани в добро техническо състояние. Трябва да бъде ясно посочено кои лица имат достъп до тях и какво е тяхното предназначение.

Всички **кучета**, използвани при изпълнението на поръчката, трябва да са преминали съответното обучение и да се водят от обучени охранители. В оперативния план трябва да се определи къде могат да бъдат използвани.

За всички гореспоменати поддържащи средства и инструменти е от съществено значение участникът в търга да може да предостави достатъчно доказателства за задължителни и/или други необходими застрахователни

гаранции и механизми за гражданска отговорност. В допълнение, за използването на оръжия и кучета приложими за специфичните национални закони. Кандидатът трябва да може да демонстрира пълно съответствие и редовно обучение за запознаване с най-новите законови условия за професионална употреба на такова оборудване.

Техническа поддръжка

Оперативният план трябва да включва необходимата информация, която пояснява за възлагащия орган как се осъществява техническата поддръжка и предоставянето на оборудване на охранителите, както и какво и кога е тяхното планирано предназначение. Поддържането на цялото оборудване трябва да бъде включено в оперативния план, за да се гарантира, че цялото оборудване, от логистичните материали, през комуникационното оборудване и до отчетните материали се поддържат в оперативна готовност. Където и когато са включени системи Closed Circuit

Television, или CCTV системи или други автоматизирани системи за контрол на достъпа и алармени инсталации, в оперативния план трябва да се отговори на следните въпроси:

- ★ Спазено ли е изцяло приложимото право? В някои европейски страни има национално законодателство, насочено към защита на личния живот на хората под наблюдение.
- ★ Доставчикът има ли техническите познания и опит експертиза, за да борава с оборудването?
- ★ Частният доставчик на услуги за сигурност има ли капацитет да осигури подходяща поддръжка за оборудването? Ако не, доставчикът на услуги за сигурност има ли сътрудничество със специализирана фирма за техническа поддръжка?
- ★ Технологията актуална ли е?

КРИТЕРИИ ЗА КАЧЕСТВО, СВЪРЗАНИ С ДОГОВОРНАТА ИНФРАСТРУКТУРА

Оборудване	<ul style="list-style-type: none"> ★ Участникът е търга може ли да докаже, че е спазено изцяло националното законодателство в областта на боравенето с оръжия / K9 / и моторни превозни средства? Това важи и за т.нар. закрила на личните данни и неприкосновеност на личния живот, ако са включени и операции за видеонаблюдение. ★ Инструментите и оборудването, предложени в оперативния план, подходящи ли са за изпълнението на договора? ★ Предложената технология отговаря ли на всички аспекти на здравето и безопасността, както и на указанията на производителя? ★ Всички оперативни служители по сигурността обучени ли са да боравят с оборудването? ★ Обезпечена ли е редовна поддръжка и обновяване? ★ Оборудването използва ли се по начин, който гарантира съответствие с гаранционните условия на производителя?
-------------------	---

	<ul style="list-style-type: none">★ Участникът в търга отговаря ли на всички изисквания за гражданска отговорност, осигурявайки подходящи застраховки, свързани с ползване на оборудването?★ Доказал ли е участникът в търга редовно обучение на персонала за боравене с огнестрелно оръжие, включително скорошно обучение по юридически аспекти?
Техническа поддръжка	<ul style="list-style-type: none">★ Участникът в търга гарантира ли оперативната готовност на всички съоръжения по всяко време, когато договорът изисква ползване на оборудването?★ Ясно ли е за кои аспекти на договора участникът в търга иска да ползва външни услуги за техническа поддръжка?

6. Доставчикът на частни услуги за сигурност

Критериите за качество, изложени по-долу, дават възможност на възлагащия орган да определи вида на икономическия оператор – доставчик на частни услуги за сигурност. Тези критерии определят размера и капацитета, числеността на персонала, оборота и нивото на специализация или набора от услуги, осигурен от участника в търга. Следва да се отбележи, че описаните по-долу критерии за качество за подбор на най-подходящия кандидат, са свързани със задачите и услугите, които ще бъдат изпълнявани.²⁰

Правната среда за всички частни доставчици за услуги за сигурност се променя непрекъснато. Поради това, много фирми поддържат вътрешни програми за приважване в съответствие, които и за възлагащия орган осигуряват ниво на увереност, че правните аспекти на предоставените услуги се спазват и са винаги актуални. Това включва оценка и контрол на юридическия риск. В някои случаи, участниците в търга трябва да имат документи от съответните административни органи, които гарантират, че всички сертификати и акредитации са съвместими с приложимите закони.

Все по-голям брой бизнес организации въвеждат правилата за непрекъснатост на бизнес дейността, за да се гарантира продължаващо изпълнение на критични бизнес функции в случай на смущаващи събития. Има няколко международни и национални стандарти за непрекъснатост на бизнеса, които м

²⁰ Това е законово изискване за формулирането на критериите за подбор и възлагане при процедура за възлагане на обществена поръчка от публични власти в ЕС.

могат да се прилагат от организациите и могат да бъдат поискани като доказателство за налично управление на непрекъснатостта на бизнеса от участника в търга.²¹

Опит и история

Участниците в търг за услуги за сигурност трябва да предоставят информация за своята организационна структура, обхвата и характера на предоставяните услуги за сигурност и от колко време участникът в търга предоставя такива частни услуги за сигурност. Всяко текущо или предишно сътрудничество с местните или националните власти може да послужи за референция за качествени услуги за сигурност. Това може да включва и други освен предоставяни в миналото услуги и може да се отнася до участие в споразумения за споделяне на информация или в програми за обучение и координация, като например с полицията или други служби за спешна помощ.

История за добро ниво на здравословни и безопасни условия на труд, както и наличието на подкрепа за охранители, които са станали жертви на (насилствени) нападения или други инциденти, показва добра политика за здраве и безопасност на участника в търга.²² Това от своя страна често се

²¹ Има публикувани няколко стандарта за непрекъсваемост на бизнеса от различни органи по стандартизация, включително ISO, Британския институт за стандартизация (British Standards Institution) и американските власти.

²² Също така документът "Закупуването Social-A Guide да взимат под внимание социални съображения в обществените поръчки", публикувано от Генерална дирекция на Европейската комисия по трудовата заетост, социалните въпроси и равните възможности, може да даде насоки как да се идентифицират солидна здраве и безопасност на политиката по отношение на качеството на частния оператори на услуги за сигурност.

отразява в по-редки отсъствия от работа и по-мотивиран персонал. Все по-важен елемент от управлението на персонала е прилагането на политика за съвместяване на работното време и личния живот. Рисковете за здравето и безопасността, свързани с някои договори, могат да бъдат оценени с най-различни инструменти за оценка на риска за здравето и безопасността.²³

Безупречната репутация за опазване на поверителната информация на клиента по отношение на личните данни е фактор с нарастващо значение в дигиталния свят. Поради това, участникът в търга трябва да представи ясни мерки за защита на личните данни. Мерките трябва да бъдат въведени за защита на личните данни на клиентите, събрани например в рамките на задълженията за докладване на кандидатите.

Етика, Корпоративна философия и Кодекс за поведение

Показателно за солидна структура за управление на качеството и корпоративната етика при участника в търга е наличието на Политика за корпоративна социална отговорност. Международни стандарти като Глобалния договор на ООН помагат за сравняване на усилията в това отношение.

Редица организации разполагат с документи, които показват установения от тях подход към клиентите и бизнес операциите от етична гледна точка. Ако участникът в търга е въвел такава политика, тя дава представа за

установените вътрешни правила на кандидатите, включително за борба с корупцията, корпоративна етика, финансова прозрачност, и показва дали кандидатът отговаря на очакванията на възлагащия орган от гледна точка на бизнес философия. Вътрешната програма за съответствие или наличието на мениджър по качеството в кандидатстващите организации често са отговорни за спазването от всички служители на вътрешните етични кодекси или принципи, както и на задължителните стандарти в индустрията.

Малки и средни предприятия

Малките и средни предприятия²⁴ са изправени пред специфични предизвикателства в тържните процедури. Някои от зададените критерии за качество може да поставят върху тях, пряко или непряко, потенциални тежести, за които се изискват прагматични решения на недискриминационна основа за всички участници в търга. Освен това частните възложители могат да използват наличните добри практики, чрез които да улеснят достъпа на малките и средни предприятия до тържните процедури.²⁵

²³ Един инструмент е Европейската Online оценка на риска Interactive, уеб-приложение, разработено от Европейската агенция за безопасност и здраве при работа (EU-OSHA). Особено внимание трябва да се обърне на малките и средни предприятия, които могат да се борят да представят доказателство за своите социални политики.

²⁴ Както е определено в Препоръка на Европейската комисия 2003/361/ЕС.

²⁵ Вж. например Работния документ за служителите на Европейската комисия "Кодекс за най-добри практики, улесняващи достъпа на МСП до договори за възлагане на обществени поръчки".

КРИТЕРИИ ЗА КАЧЕСТВО, СВЪРЗАНИ С ДОСТАВЧИКА НА ЧАСТНИ УСЛУГИ ЗА СИГУРНОСТ

Опит и история	<ul style="list-style-type: none">★ Кандидатът може ли да докаже опит в областта, която е предмет на търга? Какъв е обхватът на услугите? От колко време има опит на този пазар?★ Участникът в търга има ли установено текущо/минало сътрудничество с публични органи?★ Участникът в търга може ли да демонстрира добра история за осигуряване здраве и безопасност при работа?★ Участникът в търга прилага ли здравословни и безопасни инструменти за оценка на риска, ако е необходимо?★ Участникът в търга има ли добра репутация за опазване на поверителна информация и защита на личните данни?
Етика, Корпоративна философия и Кодекс за поведение	<ul style="list-style-type: none">★ Участникът в търга разполага ли с устойчива Политика за корпоративна социална отговорност?★ Участникът в търга поддържа ли вътрешна програма за съответствие и контрол на качеството, като в същото време гарантира спазването на правните изисквания и стандарти на индустрията / корпоративната политика?★ Участникът в търга поддържа ли кодекс за поведение / програма за почтеност и етика?

Приложение 1 - Насоки за оценяване: пример за възлагане на обществени поръчки въз основа на критерии за качество.

Приложение 1 - Насоки за оценяване: пример за възлагане на обществени поръчки въз основа на критерии за качество.

Това приложение представя на Вас, възлагащия орган, практически пример за начина на възлагане на обществени поръчки въз основа на критерии за качество.

Трябва да бъдат следвани три важни стъпки.

- ★ **СТЪПКА 1** - Да се определи относителното значение на качеството спрямо цената.
- ★ **СТЪПКА 2** - Да се установи значението, отдавано на различни категории качество, и относителното значение на специфични критерии за качество в рамките на всяка категория.
- ★ **СТЪПКА 3** - Да се изчислят по точки различните критерии, за да се определи доставчика с "най-добро съотношение цена-качество", след като договорът е публикуван и са подадени оферти от различни частни фирми за услуги за сигурност в съответствие със Стъпки 1 и 2.

СТЪПКА 1 - Качеството, а не на цената има значение

За да се определи предложението с най-добро съотношение цена-качество в съответствие с критериите за качество и цена, може да се използва следната формула, за да се изчисли общата оценка на офертата:

$$\text{Тръжна оценка} = \text{Точки за качество} + \text{Точки за цена}$$

Възлагащият орган преценява по свое усмотрение тежестта, която придава на качеството и на цената. Колкото по-висок е резултатът по точки, толкова по-голямо значение се присъжда на критериите за качество.

СТЪПКА 2 - Определяне на важността на различните категории и на специфичните критерии за качество

Тази стъпка позволява на възлагащите органи да определят кои категории критерии за качество са най-важни за тях при оценка на качеството, чрез разпределяне на различен брой точки от общата сума за оценка на качеството:

Категория	Отдадена тежест
Частни служители по сигурността	Присъждането на голям брой точки показва, че се отдава от първостепенно значение на предварителното проучване и проверка, подбора и наемането, уменията и способностите, опита и условията на заетост.
Управление на договори	Броят на присъдените точки за тази категория е отражение на значението, отдавано на уменията за управление на договора, опита и подкрепящите слуги в рамките на участника в търга.

Дейности по договора	В случай, че качеството на управителя на договора, оперативния план, включително на такива аспекти като графици за дежурства, са от първостепенно значение за възлагащия орган, най-много точки трябва да бъдат разпределени за тази категория качество.
Договорна инфраструктура	Възлагащи органи, които отдават по-голямо значение на техническата поддръжка и качеството на оборудването, следва да предвидят най-много точки на тази категория критерии за качество.
Дружеството	Тук са включени точки за общото качество на участника в търга, включително такива аспекти като етика, философия или вътрешен код на поведение.

След това можете да подберете значението на специфични критерии за качество в рамките на всяка категория. Клиентът трябва да разпредели точки за конкретни аспекти, които се прибавят към общата сума точки, определени за всяка категория.

Например, ако даваме 60 точки за качеството и 40 точки за цена (Стъпка 1), трябва да разпределим тези 60 точки между различните критерии за качество. Например, можете да предвидите 17 точки за частни охранители, 5 точки за договор за управление, 20 точки за дейности по договора, 10 точки за договорна инфраструктура и 8 точки за доставчика на частни услуги за сигурност.

След това можете да избирате от възможните критерии, определени за всяка категория, тези, които съответстват на определените приоритети. Например, във връзка с категорията управление на договора, можете да предвидите 5 точки за:

- ★ квалификация на мениджърския екип (3 точки)
- ★ опит на екипа по управление (2 точки)

Същата операция ще бъде приложима и за възможните критерии, свързани с останалите категории качество.¹

Пълен пример е предоставен по-нататък на страници 45-50.

СЛЕД КАТО СТЕ РЕШИЛИ КАКВА ЩЕ БЪДЕ ТЕЖЕСТТА НА КРИТЕРИИТЕ ЗА КАЧЕСТВО И ОТНОСИТЕЛНАТА ВАЖНОСТ НА УСТАНОВЕНИТЕ КРИТЕРИИ ЗА КАЧЕСТВО, ТРЪЖНАТА ПРОЦЕДУРА МОЖЕ ДА ЗАПОЧНЕ. ПРОЦЕДУРНИТЕ КРИТЕРИИ, В ЗАВИСИМОСТ ОТ ХАРАКТЕРА НА ДОГОВОРА (КАКТО Е ОБЯСНЕНО В ГЛАВА 4), СЛЕДВА ДА БЪДАТ СПАЗВАНИ.²

¹ Както е обяснено в раздел 5, органите за възлагане на обществени поръчки трябва да са наясно, че някои критерии са критерии за изключване, вместо критерии за възлагане (задължително обучение или съответствие с националното и трудово законодателство). В съответствие с европейските директиви, опитът на персонала също може да се счита за критерий за подбор.

² Обявленията за обществени поръчки трябва да се спазват от компетентните органи за обществени поръчки. Вж. стр. 54-57.

Преди да се възложи обществена поръчка, най-вече по договори, които се регулират от правилата за обществените поръчки (вж. в тази глава 5.), първо трябва да се проучи следното:

- a)** Има ли дружества, които се считат за непригодни да изпълняват поставените задачи. Свидетелства за това могат да бъдат неплащане на данъци или социални осигуровки, криминално досие или други престъпления. Публичните възлагащи органи в рамките на Европейския съюз са длъжни да изключат някои офертите автоматично.
- b)** Има ли кандидати, които не отговарят на основните критерии за подбор по отношение на опит и капацитет. Тези дружества няма да бъдат включени в етапите на възлагане.

След са изключени някои неподходящи организации и са избрани онези компании, които отговарят на критериите за подбор, най-доброто съотношение цена-качество се получава чрез оценяване на предварително избраните критерии.

СТЪПКА 3 - Оценка на качеството

След като офертите са подадени, възлагащият орган извършва оценка на ценовите предложения в рамките на офертите. Тези оферти, които не са изпълнили критериите за изключване или подбор, не се взимат под внимание при по-нататъшната оценка. Оценяването на останалите оферти се основава на броя на точките, предвидени за цената, както е посочено в обявлението за обществената поръчка.

Оценка на цената

Възлагащият орган, предлагащ най-ниската цена, получава пълния възможен брой точки за цена. Всички по-високи ценови оферти се оценяват по отношение на най-ниската цена на участник в търга. Точките за цена се привеждат в съотношение с процента, с който ценовото предложение надвишава офертата с най-ниска цена. В примера по-долу, където за цена са предвидени общо 40 точки, цена по-висока с 10% води до намаление на точките с 10%, които се изваждат от максималния брой 40 точки и пр.

Дружество	Цена	Точки
А	100 000 евро	40
Б	110 000 евро	36
В	120 000 евро	33

Оценка на качеството

След като възлагащият орган е определил приоритетите си по отношение на качеството чрез разпределяне на точките по категории, както е посочено в стъпка 2, от решаващо значение е да се направи обективна оценка, за да се прецени кои оферти отговарят на тези изисквания. За да се гарантира тази обективност, могат да се използват следните параметри за точкуване:

- ★ Няма съответствие

Приложение 1 – Пример

- ★ Неприложимо
- ★ Вероятно приложимо
- ★ Приложимо
- ★ Отлично

Таблицата по-долу дава определения за всеки от параметрите на точкуване. Не е приложимо се използва в таблиците за критерии, които не се считат за свързани с договора. Ясно е, че дружество, чиито резултати са "отлични" по отношение на някой от критериите за качество, трябва да получи повече точки в сравнение с друг кандидат, е получил само оценка "вероятно приложимо". Следователно се прилагат различни коригиращи коефициенти по отношение на точките, присъждани за всеки критерий.

Тежест

Показател	Тежест
Неприложимо	0%
Вероятно приложимо	50%
Приложимо	80%
Отлично	100%

Участникът в търга с най-много "отлични" точки за основните критерии (критериите, за които са разпределени най-голям брой точки от възлагащия орган) ще получи най-висока оценка в критериите за качество. Оценката на критериите за качество се добавя към точките от оценката на цената, за да се намери участника с "най-добро съотношение цена-качество."

Определение на критериите за точкуване

Неприложимо	Това отразява факта, че не всяка точка е приложима за всеки възлагаш орган. Критерият не се прилага за възлагането на тази поръчка, и следователно не е получил точки. Оценката "неприложимо" не трябва да се използва произволно, а да бъде оправдана по отношение на изискванията за провеждане на търга. Например, критерият "Видеонаблюдение" не е приложим, ако не е нужно използването на тази технология за изпълнение на поръчката.
Неприложимо	Тази оценка се прилага, ако предоставената информация изцяло не отговаря на изискванията на възлагащия орган. Не трябва да се използва, ако не е предоставена информация за определен обект.
Вероятно приложимо	Представената информация не дава възможност за пълна оценка дали предложеният елемент отговаря на изискванията.
Приложимо	Представената информация отговаря напълно на изискванията, посочени в обявлението за обществена поръчка, и отговаря на очакванията на възлагащия орган.

Отлично	Компонентът отговаря на изискванията и очакванията и демонстрира изключително високо качество на услугите на базата на успешното им реализиране.
----------------	--

Пример

В посочения по-долу пример възлагащият орган е решил да присъди 100 точки, както следва:

Цена	40 точки
Качество	60 точки
Разпределение:	
1. Персонал по сигурността	17
2. Управление на договора	5
3. Дейности по договора	20
4. Договорна инфраструктура	10
5. Доставчик на частни услуги за сигурност	8

1. Частен охранителен персонал

	Общо точки	Несъвместимо	Неприложимо 0%	Вероятно приложимо 50%	Приложимо 80%	Отлично 100%	Разпределени претеглени точки
1.1 Първоначална проверка, проучване, подбор, набиране на персонал							
Документи за процес на проверка и проучване	0	✓					0
Доказателство за съответствие със законодателството за проверка и проучване на частните охранители	3			✓			1,5
Персонал, ангажиран с проверка и проучване	0	✓					0
Набиране със социални съображения	3			✓			1,5

	Общо точки	Несъвместимо	Неприложимо 0%	Вероятно приложимо 50%	Приложимо 80%	Отлично 100%	Разпределени претеглени точки
1.2 Умения и способности							
Основно обучение	3					✓	3
Допълнително обучение	1					✓	1
Специализирано обучение	1			✓			0,5
Опреснително обучение	0	✓					0
Специален персонал / съоръжения за обучение	0	✓					0
Обучителни модули / учебни програми	0	✓					0
Други подкрепящи умения	0	✓					0
Връзка между кариера и обучение на служителите	0	✓					0
1.3 Опит							
Доказателство за достатъчно ниво на професионален опит	2					✓	2
Сътрудничество с други организации / органи	0	✓					0
1.4 Условия за заетост							
Удостоверение за спазване на колективно споразумение, националното социалното / трудовото право	2				✓		1,6

Приложение 1 – Пример

Ясна и прозрачна структура на заплащане	0	✓		0
Установен канал за оплаквания. Обратна връзка и предложения	0	✓		0
Застраховка гражданска отговорност	2		✓	1

ОБЩО	17			12,1
-------------	-----------	--	--	-------------

2. Управление на договора

	Общо точки	Несъвместимо	Неприложимо 0%	Вероятно приложимо 50%	Приложимо 80%	Отлично 100%	Разпределени претеглени точки
2.1 Управленски екип							
Ясни финансови документи	0	✓					0
Квалификация на управленския екип	3				✓		2,4
Опит на управленския екип	2				✓		1,6
Отговорности и стандарти	0	✓					0
2.2 Подкрепящи услуги							
Подкрепящи услуги	0	✓					0
ОБЩО	5						4,0

3. Дейности по договора

	Общо точки	Несъвместимо	Неприложимо 0%	Вероятно приложимо 50%	Приложимо 80%	Отлично 100%	Разпределени претеглени точки
3.1 Управител на договора							
Удостоверение за квалификация	5					✓	5
Договорно изискване за ниво на познания	2					✓	2
Верига на отговорностите	1			✓			0,5
3.2 Оперативен план							
Пълнота на оперативния план	0	✓					0
Методология на графика за дежурства	0	✓					0
Гъвкавост на графика за дежурства	4					✓	4
Мониторинг на изпълнението	1			✓			0,5
Прилагане на задължително докладване	0	✓					0
Социален аспект на графика за дежурства	5				✓		4
3.3 Контрол на качеството							
Вътрешно установен или осигурен от трета страна механизъм за контрол	1				✓		0,8
Целенасочен контрол на качеството	1				✓		0,8
ОБЩО	20						17,6

4. Договорна инфраструктура

	Общо точки	Несъвместимо	Неприложимо 0%	Вероятно приложимо 50%	Приложимо 80%	Отлично 100%	Разпределени претеглени точки
4.1 Оборудване							
Спазване на националното законодателство, свързано с оръжия / моторни превозни средства / оборудване (ако е приложимо)	4					✓	4
Пригодност на инструментите за оперативния план	0	✓					0
Спазване на изискванията за здраве и безопасност при работа с оборудване	0	✓					0
Редовна поддръжка на инструментите / оборудването	0	✓					0
Гаранция на инструментите и оборудването	0	✓					0
Застраховка при боравене с инструменти	3				✓		2,4
Специално обучение на персонала, който работи с инструментите / оборудването	1			✓			0,5

4.2 Техническа поддръжка

	Общо точки	Несъвместимо	Неприложимо 0%	Вероятно приложимо 50%	Приложимо 80%	Отлично 100%	Разпределени претеглени точки
Готовност на цялото оборудване съгласно изискванията на договора	0	✓					0
Ясна техническа поддръжка, гарантирана за всички съоръжения	2					✓	2
ОБЩО	10						8,9

5. Доставчик на частни услуги за сигурност

	Общо точки	Несъвместимо	Неприложимо 0%	Вероятно приложимо 50%	Приложимо 80%	Отлично 100%	Разпределени претеглени точки
5.1 Опит и история							
Обхват на предоставяните услуги	0	✓					0
Продължителност на пазарно присъствие	0	✓					0
Текущо/ предишно сътрудничество с публични органи	0	✓					0
Добра история за спазване на изискванията за здраве и безопасност при работа	2				✓		1,6
Програма за съчетаване на работното време и личния живот	0	✓					0

Приложение 1 – Пример

Оценка на рисковете за здравето и безопасността	0	✓					0
История на пазене на поверителна информация за клиентите	0	✓					0
Мерки за защита на личните данни	0	✓					0

5.2 Етика, Корпоративна философия и Етичен кодекс

Политика за корпоративна социална отговорност	4			✓			2
Доказателства за етичен подход към бизнеса	0	✓					0
	Общо точки	Несъвместимо	Неприложимо 0%	Вероятно приложимо 50%	Приложимо 80%	Отлично 100%	Разпределени претеглени точки
Програма за приемственост на бизнеса	1		✓				0
Програма за вътрешно съответствие / контрол на качеството	1			✓			0,5

ОБЩО**8****4,1**

Резултат

В резултат на оценката на офертата, според примера по-горе, възлагащият орган има възможност да сравни ефективността на различните участници в търга по отделните критерии за качество. В този пример кандидатът получава следната оценка за критериите за качество.

Критерии за качество	Допустими точки	Присъдени точки
Персонал за услуги за сигурност	17	12,1
Управление на договора	5	4,0
Дейности по договора	20	17,6
Договорна инфраструктура	10	8,9
Доставчик на частни услуги за сигурност	8	4,1
Общо	60	46,7

Приложение 2 – Критерии за изключване, подбор и възлагане

Това Приложение предоставя общ преглед на критериите за изключване, подбор и възлагане, които са предвидени в законодателството на ЕС за обществените поръчки. Тези критерии се прилагат само по отношение на публичните органи, които купуват частни услуги за сигурност. Частни възложители са насърчавани да почерпят вдъхновение от тези критерии.

1. КРИТЕРИИ ЗА ИЗКЛЮЧВАНЕ

Възлагащите органи изключват икономически оператор от участие в процедура за възлагане на обществена поръчка, когато са установили че този икономически оператор е осъден с окончателна присъда на едно от следните основания:	Неприложимо	Приложимо	Коментари
Участие в престъпна организация			
Корупция			
Измама			
Терористични престъпления или престъпления, които са свързани с терористични дейности			
Изпиране на пари или финансиране на тероризъм			
Детски труд и други форми на трафик на хора			
Нарушаване на задълженията по отношение на плащането на данъци или социално-осигурителни вноски			

Възлагащите органи, по собствена инициатива или по искане на държавите членки, могат да изключат от участие в процедура за възлагане на обществена поръчка всеки икономически оператор, който се намира в което и да е от следните положения:	Неприложимо	Приложимо	Коментари
Неспазване на европейските, международните и националните разпоредби в областта на екологичното, социалното и трудовото право, както и колективни споразумения			
Икономическият оператор е обявен в несъстоятелност или е предмет на процедура по несъстоятелност или ликвидация			
Тежко професионално нарушение, които поставят под въпрос честността на икономическия оператор			
Икономическият оператор е сключил споразумения с други икономически оператори, насочени към нарушаване на конкуренцията			
Конфликт на интереси			
Значителни или трайни недостатъци при изпълнението на съществено изискване в предходен договор за обществена поръчка			
Икономическият оператор се е опитал да упражни непозволено влияние върху процеса на вземане на решение от възлагащия орган			

Оценка за неприложимост за която и да е от тези задължителни категории води до незабавна дисквалификация от процедурата за обществена поръчка. Оценка за неприложимост за която и да е от тези незадължителни категории може да доведе до дисквалификация от процедурата за обществена поръчка.

2. КРИТЕРИИ ЗА ПОДБОР**Пригодност за изпълнение на професионална дейност**

Участниците в търга могат да бъдат задължени да се съобразят със следните изисквания:	Неприложимо	Приложимо	Коментари
Икономическите оператори да бъдат вписани в един от професионалните или търговските регистри в тяхната държава членка по установяване			
При процедурите за възлагане на обществени поръчки за услуги, когато икономическите оператори трябва да притежават специално разрешение или да членуват в определена организация, за да могат да изпълняват съответната услуга в своята държава по произход			

Икономическо и финансово състояние

Участниците в търга могат да бъдат задължени да се съобразят със следните изисквания:	Неприложимо	Приложимо	Коментари
Икономическите оператори трябва да имат определен минимален годишен оборот, включително определен минимален оборот в сферата, попадаща в обхвата на поръчката			
Икономическите оператори да предоставят информация относно годишните си отчети, които показват например съотношението между активите и пасивите			
Подходящо равнище на застраховката за риска „професионална отговорност“			

Технически и професионални способности

Участниците в търга могат да бъдат задължени да се съобразят със следните изисквания:	Неприложимо	Приложимо	Коментари
достатъчен опит, удостоверен чрез подходящи свидетелства за изпълнени в миналото поръчки, например, списък на строителни обекти, завършени най-много през последните пет години, придружен от сертификати за добро изпълнение и резултат за най-важните строителни обекти			
Образование и професионална квалификация на кандидата или икономическия оператор или на ръководните му служители, при условие че те не се оценяват като критерий за възлагане			
ри процедурите за възлагане на обществени поръчки за доставки, изискващи проучване на терена или инсталиране, за услуги или за строителство, професионалните способности на икономическите оператори да предоставят услугата или да изпълнят инсталирането или строежа могат да бъдат оценявани по отношение на техните умения, ефективност, опит и надеждност.			

Оценка за неприложимост за която и да е от тези категории може да доведе до изключването на възлагащия орган от по-нататъшния процес на подбор / възлагане. Ако икономическият оператор е оценен за вероятна приложимост, може да бъде поискана допълнителна информация. Вероятната приложимост ще бъдат оценена като приложима във връзка с критериите за изключване и подбор.

3. КРИТЕРИИ ЗА ВЪЗЛАГАНЕ

Поръчката ще бъде възложена на организацията, представила икономически най-изгодната оферта, оценена въз основа на следните критерии:

- a) цените или разходите, оценени чрез подхода на целия жизнен цикъл
- b) най-добро съотношение цена-качество, което се изчислява въз основа на критерии, включващи качествени, екологични и/или социални аспекти

- c)** качество, включително технически качества
- d)** квалификация и опит на персонала, назначен за изпълнение на поръчката, при което качеството на назначения персонал може да окаже значително влияние върху нивото на изпълнение на договора
- e)** елементът на разходна ефективност може да бъде и под формата на фиксирана цена, въз основа на която участниците ще се състезават само по критерии за качество
- f)** държавите членки могат да предвидят възлагащите органи да не могат да използват цената като единствен критерий за възлагане.

Приложение 3 – Обявления за обществени поръчки

Обявлението за обществена поръчка е важен документ, който следва да съдържа цялата необходима информация за конкретна тръжна процедура. И докато публичните органи трябва да спазват законодателството, като представят ключова информация, включена в обявленията за поръчки, други възлагащи органи трябва също така почерпят вдъхновение и от примера по-долу, включен в Директива 2014/24/ЕС за обществените поръчки на ЕС, Приложение V, Част B.

Информация, която трябва да бъде включена в съобщенията за публикуване на обявление за предварителна информация за обществена поръчка

- ★ Наименование, идентификационен номер (когато такъв се предвижда по националното законодателство), адрес, включително код на административно-териториалната единица по NUTS, номер на телефон и факс, адрес на електронната поща и интернет адрес на възлагащия орган, а когато се различават — данни за службата, от която може да се получи допълнителна информация.
- ★ Адрес на електронната поща или интернет адрес, на които ще се предлага неограничен и пълен пряк безплатен достъп до документацията за обществената поръчка.
- ★ Когато по причините, изложени в член 53, параграф 1, втора и трета алинея, не е налице неограничен и пълен пряк безплатен достъп, указание за начина, по който може да се получи достъп до документацията за обществената поръчка..
- ★ Вид на възлагащия орган и основна дейност.
- ★ Когато е целесъобразно, се посочва, че възлагащият орган е централизиран орган за покупки или че е налице или може да е налице друга форма на съвместно възлагане на обществени поръчки.
- ★ Кодове по CPV; в случай че обществената поръчка е разделена на обособени позиции, тази информация се предоставя за всяка обособена позиция..
- ★ Код на административно-териториалната единица по NUTS за основното местоположение на строителните работи при обществени поръчки за строителство или код на административно-териториалната единица по NUTS за основното място на доставка или изпълнение при обществени поръчки за доставки и услуги; в случай че обществената поръчка е разделена на обособени позиции, тази информация се предоставя за всяка обособена позиция.
- ★ Описание на поръчката: естество и обем на строителството, естество и количество или стойност на доставките, естество и обем на услугите. В случай че обществената поръчка е разделена на обособени позиции, тази информация се предоставя за всяка обособена позиция. Когато е целесъобразно — описания на вариантите.
- ★ Общият прогнозен размер на обществената поръчка или обществените поръчки; в случай че обществената поръчка е разделена на обособени позиции, тази информация се предоставя за всяка обособена позиция.
- ★ Информация за това дали се разрешават или се забраняват варианти..

- ★ График за предоставяне или изпълнение на доставките, строителството или услугите и доколкото е възможно, продължителност на договора за обществена поръчка.
- ★ По-специално при определянето на срока на отделните поръчки, основани на рамково споразумение, следва да е възможно да се отчитат фактори като срок, необходим за тяхното изпълнение, дали е включена поддръжката на оборудване с очакван експлоатационен период от повече от четири години или дали е необходимо мащабно обучение на персонала с оглед изпълнението на поръчката.
- ★ В случай на динамична система за покупки, трябва да се посочи предвидената продължителност на тази система; доколкото е възможно, да се посочи и стойността или порядъкът и честотата на договорите за възлагане.
- ★ Условия за участие, включително:
 - ★ когато е целесъобразно, се посочва дали обществената поръчка е предназначена само за защитени предприятия или дали изпълнението ѝ е ограничено в рамките на програми за създаване на защитени работни места;
 - ★ когато е целесъобразно, се посочва дали изпълнението на услугата е запазено за определена професия съгласно закони, подзаконови или административни разпоредби; препратка към съответната закона, подзаконова или административна разпоредба;
 - ★ списък и кратко описание на критериите относно личното положение на икономическите оператори, което би могло да доведе до изключването им, и на критериите за подбор; евентуално изискуемо минимално ниво или нива на стандарти; посочване на изискуема информация (лични декларации, документация).
- ★ Вид на процедурата за възлагане на обществена поръчка; когато е целесъобразно, причини за използване на ускорена процедура (при открита, ограничена процедура и състезателна процедура с договаряне);
- ★ Когато е целесъобразно, се посочва дали:
 - ★ е налице рамково споразумение,
 - ★ е налице динамична система за покупки,
 - ★ е налице електронен търг (в случай на открита или ограничена процедура или на състезателна процедура с договаряне).
- ★ Когато обществената поръчка трябва да бъде разделена на обособени позиции, се посочва възможността участниците да подават оферти за една, за няколко или за всички позиции; посочва се евентуално ограничение на броя обособени позиции, които могат да се възложат на един оферент. В случай че обществената поръчка не е разделена на обособени позиции, се посочват причините за това, освен ако тази информация не е предоставена в индивидуалния доклад.
- ★ При ограничена процедура, състезателна процедура с договаряне, състезателен диалог или партньорство за иновации, когато се използва възможността за намаляване на броя на кандидатите, които ще бъдат поканени да представят оферти, да участват в договарянето или в диалога — минималният и когато е целесъобразно, предложеният максимален брой кандидати и обективни критерии за подбор на въпросните кандидати.

- ★ При състезателна процедура с договаряне, състезателен диалог или партньорство за иновации, се посочва, когато е целесъобразно, обстоятелството, че се използва поетапна процедура, за да се намали постепенно броят на офертите, които да се договорят, или на решенията, които да се обсъдят.
- ★ Когато е целесъобразно, специалните условия, приложими към изпълнението на обществената поръчка.
- ★ Критерии, които следва да се прилагат при възлагане на обществената поръчка или обществените поръчки. Освен в случаите, в които икономически най-изгодната оферта се определя само въз основа на цената, се посочват критериите за икономически най-изгодната оферта, както и тяхната относителна тежест, когато не са посочени в спецификациите или при процедура на състезателен диалог — в описателния документ.
- ★ Срок за получаване на офертите (при открити процедури) или на заявленията за участие (при ограничени процедури, състезателни процедури с договаряне, динамични системи за покупки, състезателен диалог и партньорства за иновации).
- ★ Адрес, на който се подават офертите или заявленията за участие.
- ★ При открити процедури:
 - ★ срок, през който оферентът трябва да поддържа офертата си;
 - ★ дата, час и място за отварянето на офертите,
 - ★ лица, които са упълномощени да присъстват на отварянето.
- ★ Език или езици, на които трябва да бъдат изготвени офертите или заявленията за участие.
- ★ Когато е целесъобразно, се посочва дали:
 - ★ ще се допуска електронно подаване на оферти или заявления за участие,
 - ★ ще се прилага електронна поръчване,
 - ★ ще се приема електронно фактуриране,
 - ★ ще се използва електронно плащане.
- ★ Информация дали обществената поръчка е свързана с проект и/или програма, финансирани със средства на Съюза.
- ★ Наименование и адрес на органа, отговорен за контрола, и когато е целесъобразно, за процедурите по медиация. Точна информация относно сроковете на процедурите за контрол или при необходимост — наименованието, адреса, телефонния номер, номера на факса и адреса на електронната поща на службата, от която може да бъде получена такава информация.
- ★ При повтарящи се договори за обществени поръчки — прогнозен график за публикуване на следващите обявления..
- ★ Дата на изпращане на обявлението.
- ★ Посочване дали поръчката е предмет на Споразумението за държавни поръчки (СДП).
- ★ Всякаква друга информация от значение.